RESTART

Pentru o guvernare durabilă!

Un proiect implementat de

Finanțatori

RESTART
Pentru o guvernare durabilă!

OFERTA ELECTORALĂ DE MEDIU

Analiza programelor electorale pentru alegerile parlamentare
din 9 decembrie 2012

- NOIEMBRIE 2012 -

INTRODUCERE

Analiza platformelor program ale partidelor politice din România pentru alegerile din anul 2012 are ca scop fundamentarea unor recomandări de politici publice „verzi" pentru legislatura 2012-2016. Analiza a fost realizată de Fundaţia TERRA Mileniul III, împreună cu Coaliţia pentru Mediu din România (CMR) în cadrul proiectului *„Restart - pentru o guvernare durabilă"*, finanţat de Fundaţia pentru Parteneriat şi CEE Trust.

Demersul are la bază documentul de poziţie *„Soluţii, nu probleme!"*, ce conţine principalele răspunsuri oferite de cele 69 de organizaţii membre CMR la cele mai presante probleme de mediu cu care se confruntă ţara noastră, fiind cel mai complex document realizat până în prezent de un grup de ONG-uri de mediu din România.

Încă din anul 2000, TERRA Mileniul III analizează componenta de mediu a ofertelor electorale ale partidelor politice înscrise în cursa electorală. Dupa trei ediţii, constatăm însă că partidele politice din România sunt foarte puţin interesate de solicitările organizaţiilor neguvernamentale şi cu atât mai puţin preocupate de componenta de mediu a programelor lor.

În perioada aprilie-septembrie 2012, echipa de proiect a derulat procesul de documentare şi de contactare a reprezentanţilor partidelor politice. Procesul nu a fost unul uşor. Chiar dacă au existat legături cu oameni politici din proiectele anterioare, cei mai mulţi nu au răspuns solicitărilor noastre. Lipsa de reacţie din partea partidelor a fost cauzată în special de situaţia tensionată la nivel politic din acest an, precum şi de reticenţa partidelor faţă de societatea civilă.
Din acest punct de vedere, topul este condus detaşat de PDL şi UDMR care până la jumătatea lunii octombrie nu ne-au furnizat niciun răspuns la numeroasele solicitări privind furnizarea platformei program şi desemnarea unui reprezentant al partidului în relaţia cu ONG-urile din proiect. Mai mult decât atât, site-ul oficial al PDL s-a aflat în reconstrucţie începând cu luna august, fiind inutilizabil.

Cât priveşte Alianţa USL, am apreciat faptul că a înaintat destul de timpuriu un program de mediu care a fost şi dezbătut public cu actori din diverse sectoare de activitate.

Chiar dacă s-au arătat interesate de demersul societăţii civile, partide precum PER, UNPR şi PP-DD au amânat sistematic desemnarea unor reprezentanţi în relaţia cu ONG-urile de mediu. Altele, precum PNŢCD, au dat asigurări că sunt interesate să participe la consultări, chiar dacă partidul nu deţinea o platformă program individuală.

O situaţie deosebită am întâmpinat-o cu nou creata Alianţă România Dreaptă (ARD), al cărei program a fost accesat pe internet, însă a fost foarte dificil de identificat o persoană de contact, care să reprezinte gruparea în relaţia cu ONG-urile.

În data de 6 noiembrie, am lansat în cadrul seminarului "Votul Verde - Ce promit partidele politice pentru 2012 - 2016?", analiza programelor electorale disponibile la acel moment.

În aceeaşi zi, ADR şi-a lansat programul de guvernare care conţinea, spre deosebire de platforma program, şi un capitol dedicat mediului. Ulterior, reprezentanţii UDMR ne-au contactat pentru a ne anunţa că lucrează la programul de guvernare, din care ne-a fost pus la dispoziţie capitolul dedicat protecţiei mediului. Câteva zile mai târziu, USL a lansat la rândul său programul de guvernare oficial, program ce a suferit numeroase ajustări în ceea ce priveşte mediul, reducându-se la mai nimic. A rămas

însă întrebarea legitima: ce să luăm în considerare, Platforma Program sau Programul de Guvernare, având în vedere că cele două documente nu mai au prea multe în comun?

Ca urmare a lipsei de interes din partea partidelor în ceea ce privește lansarea din timp a programelor cu care se prezintă în fața electoratului și menținerea unor direcții de acțiune, am fost nevoiți să refacem aproape integral analiza ofertei electorale.
considerare, Platforma Program sau Programul de Guvernare, având în vedere că cele două documente nu mai au prea multe în comun?

Ca urmare a lipsei de interes din partea partidelor în ceea ce privește lansarea din timp a programelor cu care se prezintă în fața electoratului și menținerea unor direcții de acțiune, am fost nevoiți să refacem aproape integral analiza ofertei electorale.

Observaţii procedurale

1. Accesul la platformele program ale partidelor a fost anevoios - lipsa de reacţie a reprezentanţilor partidelor politice în general, precum şi faptul că nu există persoane desemnate pe tematici specifice cărora să te poţi adresa în mod direct a facut ca procesul sa fie chiar mai greoi decât în anii anteriori. Se constată o centralizare tot mai mare la nivelul conducerii de vârf a partidelor politice comparativ cu anii anteriori.

2. Lipsa informațiilor elocvente pe majoritatea paginilor de web ale partidelor - care conduce la o proastă informare a cetăţenilor. La aceasta se adaugă paginile de web nefuncţionale (de exemplu PDL, care a avut pentru o perioadă foarte lungă pagina în reconstrucţie), sau absența lor (de exemplu Alianța România Dreaptă, care până la sfârșitul lunii octombrie nu avea încă un site oficial). Inexistența sau necomunicarea programelor de mediu în cazul unor partide, precum și tratarea superficială a subiectului reflectă atât **lipsa de preocupare şi expertiză în domeniu, cât şi lipsa de profesionalism**

3. Lipsa de profesionalism se manifestă și în structurarea programelor. În cele mai multe cazuri, acestea sunt o înșiruire de promisiuni electorale de tipul: "vom face" şi "vom da" fără a avea obiective clare și măsuri concrete de implementare, sau fără a stabili indicatori calitativi sau cantitativi și estimări financiare. O singură formațiune, ARD, a dezvoltat o structură ce cuprinde viziune, obiective, măsuri şi chiar şi indicatori pentru unele dintre măsuri.

Observaţii privind platformele program

1. Apariţia cu întârziere a platformelor program, în unele cazuri după alegerile locale, ridică întrebări cu privire la viziunea națională a respectivelor partide şi sinergiile dintre politicile locale şi cele naţionale. USL a fost singura formațiune care și-a pregătit platforma încă din toamna lui 2011 şi a avut o lungă perioadă de consultări cu diverşi actori. Cu toate acestea, programul de guvernare apărut în 8 noiembrie 2012 anulează sau chiar contrazice platforma din 2011, acest tip de inconsistenţă afectându-i credibilitatea.
2. Se observă că programele partidelor sunt în cea mai mare parte de natură declarativă, cu foarte puţine referiri la instrumente și măsuri prin care ar putea fi implementate. De asemenea, există şi mai puţine referiri cu privire la termenele de implementare şi la bugetele disponibile.
3. Analiza noastră nu s-a oprit numai asupra componentei de mediu a programelor electorale, ci a fost extinsă la întregul text al programelor pentru a avea o viziune de ansamblu a politicilor vizate de respectivele formațiuni politice.
4. Există o serie de probleme legate de punerea în practică și realismul programelor de guvernare, prin urmare, de credibilitatea lor. În această cercetare am pornit de la premisa că propunerile şi

programele partidelor sunt construite în așa fel încât să fie realizabile într-un mandat de patru ani.
5. Comparativ cu programele partidelor din 2008, calitatea prezentelor programe este net inferioară.
6. Forma de prezentare a programelor electorale nu este întotdeauna potrivită pentru analiza lor de către public sau de către organizațiile de experți. Unele partide au programe electorale foarte lungi, ceea ce face aproape imposibilă consultarea lor de către cetățeni. Alte partide își prezintă propunerile într-o formă foarte sintetică, omițând să facă o prezentare consistentă pentru a construi credibilitatea programului respectiv.
7. La o privire de ansamblu, peisajul politicii românești cuprinde, judecând după programele electorale, întreaga paletă de abordări, de la dezinteres profund prin absența oricărui document programatic, la planificarea exhaustivă și nerealistă. Există inclusiv situații în care măsurile elaborate de unele formațiuni politice frizează absurdul, sau sunt de-a dreptul hilare. Toate acestea confirmă faptul că procesul electoral din România se bazează nu atât pe doctrina și pe viziunea unei formațiuni politice, cât pe simpatia exercitată de liderii săi politici.

Vă prezentăm în cele ce urmează extrase din programele electorale, relevante pentru următoarele domenii: (1) energie și schimbări climatice, (2) transport, (3) biodiversitate, (4) deșeuri, (5) agricultură, (6) păduri, (7) protecția solului, (8) managementul apelor, (9) producție și consum durabil, (10) educație și cercetare privind protecția mediului, (11) turism, (12) urbanism și spații verzi, (13) transparență și consultarea societății civile. Fiecare capitol conține o listă de principii și priorități în funcție de care au fost analizate programele electorale, precum și o serie de observații asupra propunerilor partidelor, menționând domeniile de interes care credem că ar trebui abordate în mod special de acestea.

Pentru formularea observațiilor, TERRA Mileniul III și Coaliția pentru Mediu din România s-au consultat cu o serie de organizații de mediu active din România, ce dețin expertiză în diferite domenii legate de protecția mediului. Mulțumim pe această cale organizațiilor și persoanelor de mai jos pentru disponibilitatea lor și pentru observațiile formulate:

- Asociatia Ecopolis (Oana Neneciu);
- Asociația de Ecoturism din România (Andrei Blumer);
- Asociația Alma-Ro (Adrian Badilă);
- Fundația TERRA Mileniul III (Ioana Ciută);
- Asociația Salvați Dunărea și Delta (Dan Bărbulescu);
- Asociația Mai Mult Verde (Doru Mitrana);
- Asociația Viitor Plus (Mircea Ilie);
- Asociația pentru Tranziție Urbană (Vera Marin).

Platformele partidelor au fost analizate individual, sau la nivel de alianță, în funcție de forma sub care participă la alegeri. Astfel, s-au avut în vedere:

1. Partidul Ecologist Român (PER)
2. Partidul Poporului - Dan Diaconescu (PP-DD)
3. Uniunea Democrată Maghiară din România (UDMR)
4. Alianța România Dreaptă (ADR) formată din:
   - Partidul Democrat Liberal (PD-L)
   - Partidul Forța Civică
   - Partidul Național Țărănesc Creștin Democrat (PNȚCD)
   - organizația Noua Republică
5. Uniunea Social Liberală (USL) formată din:
   Partidul Social Democrat (PSD)

- Partidul Național Liberal (PNL)
- Partidul Conservator (PC)
- Uniunea Națională pentru Progresul României (UNPR)
- Mișcarea Verzilor - Democrați Agrarieni
- Partidul Verde (PV)

Analiza tematică urmează ordinea alfabetică a partidelor și alianțelor avute în vedere: ARD, PER, PP-DD, UDMR și USL. Raportul conține la final un tabel în care a fost interpretat simbolic modul în care fiecare program politic răspunde priorităţilor identificate pentru fiecare capitol. Acesta poate fi un instrument simplu de evaluare atât pentru partide, cât și pentru cetățeni și poate determina redefinirea unora dintre prioritățile politice în domeniu.

- Partidul Forța Civică
- Partidul Național Țărănesc Creștin Democrat (PNȚCD)
- organizația Noua Republică

5. Uniunea Social Liberală (USL) formată din:
   - Partidul Social Democrat (PSD)
   - Partidul Național Liberal (PNL)
   - Partidul Conservator (PC)
   - Uniunea Națională pentru Progresul României (UNPR)
   - Mișcarea Verzilor - Democrați Agrarieni
   - Partidul Verde (PV)

Analiza tematică urmează ordinea alfabetică a partidelor și alianțelor avute în vedere: ARD, PER, PP-DD, UDMR și USL. Raportul conține la final un tabel în care a fost interpretat simbolic modul în care fiecare program politic răspunde priorităţilor identificate pentru fiecare capitol. Acesta poate fi un instrument simplu de evaluare atât pentru partide, cât și pentru cetățeni și poate determina redefinirea unora dintre prioritățile politice în domeniu

Energie
și schimbări climatice

Poziția CMR cu privire la energie și schimbări climatice

România se confruntă cu un consum ridicat de energie provenită în cea mai mare parte din arderea combustibililor fosili ce contribuie la creşterea cantităţii de emisii de gaze cu efect de seră (GES). Politica energetică actuală încurajează şi promovează deschiderea de noi reactoare nucleare şi de noi centrale pe cărbune în detrimentul conservării energiei şi al eficientizării consumului energetic. La nivel global, oportunitatea utilizării energiei nucleare este reanalizată în urma celor mai recente accidente de la Fukushima şi a problemei deşeurilor radioactive. Nu în ultimul rând, energia din surse regenerabile începe să devină o ameninţare tot mai mare la adresa capitalului natural, din cauza derogărilor ce permit abuzurile asupra mediului, a studiilor de impact făcute de formă, sau acceptării tacite privind nerespectarea legislaţiei de mediu din zonele în care se implementează astfel de proiecte. În acest context, sustenabilitatea energiei din surse regenerabile devine problematică.

În acest sens, CMR propune următoarele acţiuni:

Acțiune propusă	Comentarii - inclusiv impactul propus	Termen
Evaluarea necesarului de energie pe baza conceptului managementului cererii de energie	Actuala Strategie Energetică a României să se fundamenteze pe acest deziderat. Reducerea necesarului de producţie din surse neregenerabile.	1 an
Aplicarea Directivei consolidate privind eficienţa energetică	Promovarea conservării energiei şi eficienţei energetice. Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.	2-5 ani
Producerea de energie din surse de energie regenerabile (SER) la nivel local, pentru asigurarea consumului local. Facilităţi pentru indivizi şi mici producători	Îmbunătăţirea normelor metodologice pentru aplicarea Legii 220/2008.	1 an
Internalizarea costurilor externe pentru activităţile de exploatare a resurselor energetice şi producere a energiei (cu preponderenţă pentru combustibilii fosili şi nucleari)	Alegerea soluţiilor cele mai eficiente din punct de vedere cost-beneficiu şi cu impactul cel mai redus asupra mediului	1-2 ani
Eliminarea subvenţiilor directe şi indirecte pentru extracţia de combustibili fosili şi pentru producerea de energie pe baza acestora	Liberalizarea reală a pieţei de energie	1-2 ani

Principalele aspecte legate de energie şi schimbări climatice pe care le-am urmărit în programele partidelor sunt:

→ Încurajarea iniţiativelor legate de conservarea energiei şi eficienţa energetică;

→ Promovarea producţiei şi consumului de energie din surse regenerabile la nivel local şi utilizarea acestora în mod raţional, fără a aduce prejudicii majore mediului (ex. utilizarea energiei hidro cu distrugerea ecosistemelor acvatice pe râurile din judeţele Argeş şi Sibiu sau producerea energiei eoliene cu impact asupra zonelor tranzitate de păsări în zona Dobrogea);

→ Măsuri care să înlocuiească construcţia de noi unităţi de producere a energiei nucleare şi/sau pe bază de combustibili fosili;

→ Măsuri privind eficientizarea transportului şi distribuţiei de energie;

→ Măsuri de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră şi adaptare la schimbările climatice.

ALIANȚA ROMÂNIA DREAPTĂ

Capitolul Energie și securitate energetică:

(a) Viziune
Asigurarea suficientă, eficientă şi sigură a producţiei, transportului și distribuției interne de energie, asigurarea accesului la energie şi asigurarea securităţii energetice a ţării reprezintă elemente constitutive ale securităţii naţionale.

(b) Obiective de guvernare
- restructurarea și modernizarea sistemului național de producție, transport, distribuție și economisire a energiei;
- realizarea tehnică și instituțională a mix-ului de energie;
- reducerea intensității energetice a economiei naționale, conform țintelor stabilite în Programul Național de Reformă (în baza obiectivelor Strategiei Europa 2020);
- realizarea transparenței și echității în accesul la energie;
- continuarea procesului de privatizare a domeniului privat al statului în domeniul energiei;
- creşterea gradului de interconectare a sistemului energetic național cu sistemul energetic european;
- extinderea și consolidarea pieței concurențiale în domeniul energiei.

(c) Direcţii de acţiune
- elaborarea și adoptarea prin lege a strategiei energetice naţionale pe termen lung (2013-2035) care să ofere un cadru strategic, clar şi predictibil absolut necesar dezvoltării sistemului energetic;
- reorganizarea, retehnologizarea și eficientizarea societăţilor comerciale din sectorul energetic de stat;
- extinderea sistemului de case pasive;
- elaborarea legislaţiei primare şi secundare în vederea dezvoltării proiectelor în domeniul energiei regenerabile;
- creşterea siguranţei sistemului naţional de interconectare energetică;
- soluționarea problemei captării și stocării CO2;
- elaborarea planului de investiţii pentru depozitarea deşeurilor radioactive;
- încurajarea proiectelor de investiţii în sectorul producţiei de energie electrică;
- discriminarea pozitivă a consumatorilor vulnerabili de energie;
- dezvoltarea prioritară a cogenerării de înaltă eficienţă;
- creşterea producţiei de hidrocarburi a României;
- revizuirea sistemului de redevenţe şi a taxelor de exploatare a resurselor în acord cu prevederile comunitare;
- participarea la instituirea şi funcţionarea mecanismului european de reacție rapidă;
- dezvoltarea la nivel european a pieței interne de energie în avantajul consumatorului de energie;
- finalizarea realizării grupurilor 3 și 4, de câte 700 MW, de la Cernavodă prin atragerea investitorilor străini;
- finalizarea integrării SEN cu sistemul electroenergetic din Republica Moldova;
- dezvoltarea programelor de stimulare în parteneriat public privat a investiţiilor în capacităţi fotovoltaice pe clădiri aparţinând sectorului public;
- dezvoltarea programelor de stimulare, în parteneriat public privat, a investiţiilor în capacităţi de înmagazinare a gazelor naturale;
- transformarea OPCOM într-o bursă regională de energie electrică;
- susținerea dezvoltării proiectelor strategice pentru România (ex.: Nabuco, AGRI);
- creşterea profesionalizării managementului şi guvernanţei companiilor de stat;
- elaborarea Codului comercial al pieței Gazelor Naturale;
- finalizarea (generalizarea) programelor de reabilitare termică a clădirilor cu destinație de locuințe.

Capitolul Protecţia mediului natural:
Obiective:
- respectarea angajamentelor luate de

România privind ţinta 20x20x20, în contextul Strategiei Europa 2020;
- generalizarea principiului „poluatorul plăteşte”, în scopul internalizării externalităţilor negative care afectează mediul natural.

Măsuri propuse:
- participarea activă şi colaborarea la nivel european şi internaţional la elaborarea politicilor de mediu în special cele privind schimbările climatice şi de gospodărire a apelor;
- implementarea reală a strategiei naţionale de apărare împotriva inundaţiilor.

COMENTARII

Este de apreciat faptul că programul ARD vizează întregul lanţ energetic, de la producţie, transport, distribuţie, până la consumatorul final, menţionând şi componenta de economisire a energiei care ar trebui să fie prima măsura în dezvoltarea unui sistem energetic viabil în condiţii de criză economico-financiară. De asemenea, programul subliniază importanţa reducerii intensităţii energetice a economiei naţionale, în contextul Strategiei Europa 2020.

Un alt obiectiv important asumat de ARD în ceea ce priveşte dezvoltarea durabilă este „realizarea transparenţei şi echităţii în accesul la energie”, urmat, ca direcţie de acţiune, de o propunere de “discriminare” pozitivă pentru consumatorii vulnerabili.

Măsurile cu efecte pozitive pentru mediu includ iniţiative pentru creşterea eficienţei energetice, precum “extinderea sistemului de case pasive” şi “finalizarea (generalizarea) programelor de reabilitare termică a clădirilor cu destinaţie de locuinţe”.
Găsim însă şi măsuri de dezvoltare a infrastructurii energetice prin “dezvoltarea programelor de stimulare, în parteneriat public privat, a investiţiilor în capacităţi de înmagazinare a gazelor naturale”.

În pofida acestor măsuri, programul conţine şi direcţii de acţiune cu impact negativ asupra mediului. Una dintre ele este intenţia de „creştere a producţiei de hidrocarburi a României”, care conduce la creşterea consumului de energie obţinut din surse poluante, una dintre consecinţe fiind creşterea emisiilor de gaze cu efect de seră. O altă propunere nesustenabilă inclusă în program este “soluţionarea problemei captării şi stocării CO2”. Captarea şi stocarea carbonului este un procedeu ce utilizează o tehnologie cu o intensitate a carbonului foarte ridicată, necesită costuri dar şi cheltuieli foarte mari pe care România nu şi-le poate permite şi care nu are impactul scontat în ceea ce priveşte reducerea cantităţii de emisii de gaze cu efect de seră. Practic, soluţionarea ”problemei” este lăsată moştenire generaţiilor viitoare. Pe de altă parte, ARD manifestă un interesul major pentru dezvoltarea infrastructurii de producere şi transport a energeiei şi a surselor energetice fără a lua mai întâi în calcul o analiză a cererii de energie.

Programul de guvernare ARD menţionează componenta de schimbări climatice, însă abordarea acesteia este foarte vagă şi se rezumă la elaborarea politicilor la nivel european şi internaţional, fără a se avea în vedere că foarte multe dintre măsurile de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pot fi luate la nivel naţional.

În ceea ce priveşte adaptarea la schimbările climatice, acţiunile propuse de program se limitează la “implementarea reală a strategiei naţionale de apărare împotriva inundaţiilor”. Documentul nu prevede măsuri pentru celelalte vulnerabilităţi la schimbările climatice care afectează multiple sectoare de activitate şi zone din România. În acest context, sunt omise măsuri de adaptare la fenomenele de secetă şi deşertificare ce au un impact major direct asupra agriculturii naţionale. Frecvenţa acestor fenomene a crescut în ultimii ani ca şi consecinţă a intensificării schimbărilor climatice.

PARTIDUL ECOLOGIST ROMÂN

- Reducerea cu 25% a emisiilor de gaze cu efect de seră față de nivelurile înregistrate în 1990;
- Creşterea ponderii surselor de energie regenerabile până la 35%;
- Creşterea cu 15% a eficienţei energetice;
- Susţinerea parteneriatelor publice-private (PPP) dintre autorităţi publice locale şi investitori pentru dezvoltarea de parcuri fotovoltaice;
- Înfiinţarea unui sistem de vânzare a energiei printr-o bursă specializată şi transparentă;
- Reorganizarea companiei naţionale Transelectrica şi susţinerea de către stat a investiţiilor în infrastructura de transport a energiei ca şi în infrastructură critică naţională;
- Finalizarea investiţiilor la Reactoarele 3 şi 4 la Cernavodă;
- Realizarea unui depozit subteran pentru deşeurile slab şi mediu radioactive pentru înlocuirea celui existent;
- Identificarea şi implementarea măsurilor fezabile de stocare geologică a dioxidului de carbon - Proiectul GETICA.

COMENTARII

Cele mai multe dintre angajamente sunt luate doar la nivel declarativ, fără a se estima un orizont de timp, măsuri de implementare sau resurse financiare necesare. (Ex.Creşterea ponderii SER până la 35% - fără a se preciza faţă de ce an, sau care sunt resursele energetice vizate).

Surprinzătoare este poziţia PER, ca partid ecologist, cu privire la două aspecte controversate: utilizarea energiei nucleare în condiţiile în care state precum Germania au renunţat deja la utilizarea acestui tip de energie. PER prevede chiar dezvoltarea de noi capacităţi şi propune captarea şi stocarea carbonului - o soluţie care se consideră a contribui la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, dar care este încă netestată şi nesustenabilă, în condiţiile în care problema este practic transferată către generaţiile viitoare. PER demonstrează o necunoaştere a situaţiei actuale privind depozitarea deşeurilor radioactive şi dă dovadă de o lipsă totală de preocupare pentru adevarata problemă a sectorului, menţionând doar o soluţie temporară pentru deşeurile slab şi mediu active, care este deja în curs de implementare. Depozitarea deşeurilor înalt radioactive este încă nesoluţionată la nivel global.

PARTIDUL POPORULUI DAN DIACONESCU

- Noul Guvern PP-DD va construi hidrocentrala de la Tarnița.

COMENTARII

Nu există alte informații disponibile pe această temă în programul partidului, astfel încât este greu de analizat contextul, necesitatea și impactul proiectului. Hidrocentrala de la Tarnița s-a aflat pe lista de priorități a mai multor guvernări.

UNIUNEA DEMOCRATĂ MAGHIARĂ DIN ROMÂNIA

Principii de bază ale politicii de mediu:

- implementarea politicilor de mediu menite să reducă efectele schimbărilor climatice;

Subcapitolul Mediul Urban:

- UDMR sprijină introducerea și utilizarea tehnologiilor verzi cu consum redus de energie, precum și exploatarea surselor regenerabile de energie. Utilizarea unor asemenea tehnologii poate duce la mărirea competitivității localităților;
- Sprijinim continuarea programului Casa Verde;
- Sprijinim programul de izolare termică a blocurilor, care contribuie la gospodărirea rațională și modernă a resurselor de energie.

Subcapitolul Protecția Naturii:

- Urgentăm valorificarea certificatelor de emisii comercializabile conform prevederilor Protocolului de la Kyoto.

COMENTARII

UDMR introduce în cadrul principiilor de bază componenta de implementare a politicilor privind schimbările climatice. Deși apreciem importanța acordată acestei politici, considerăm că un principiu sănătos ar fi acela al implementării tuturor politicilor de mediu și de îmbunătățire a acestora în vederea creării de cât mai multe beneficii pentru mediu.

Cât privește sprijinul pe care UDMR se angajează să îl acorde celor 2 programe „Casa Verde" și „Izolarea termică a blocurilor" trebuie menționat că ambele programe, deși cu efecte benefice pentru mediu, sunt sistate din lipsă de fonduri, iar UDMR nu lasă să se întrevadă sursele de finanțare pentru ele. De asemenea, ar fi important ca programul de izolare termică sa poată fi extins și către alte tipuri de locuințe și către clădirile publice.

Surprinzător este să găsim la subcapitolul de protecţia naturii o măsură de urgentare a valorificării certificatelor de emisii, conform Protocolului de la Kyoto ce se încheie la sfârşitul anului 2012. Practic, UDMR consideră că România poate comercializa în mai puţin de o lună certificatele alocate pentru perioada 2008-2012, oportunitate ratată de toate guvernele acestei perioade

UNIUNEA SOCIAL - LIBERALĂ

Mari proiecte de investiţii:

- reluăm oferta pentru realizarea reactoarelor 3 şi 4 de la Cernavodă;
- realizăm centralele hidroelectrice Tarniţa-Lăpuştești şi Islaz;
- implicarea activă a statului român în realizarea proiectului european de transport al gazelor naturale - Nabucco şi Agri - şi a conductei de petrol Constanţa-Trieste.

Măsuri din capitolul de energie:

- continuăm privatizările în sistemul energetic, prin majorarea capitalului social - sumele obţinute vor fi utilizate pentru retehnologizare şi investiţii de mediu;
- implementăm un program pentru diversificarea surselor şi rutelor de aprovizionare şi limitarea dependenţei de aprovizionare cu resurse energetice din import;
- asigurăm securitatea infrastructurii energetice critice, a capacităţilor de depozitare, inclusiv a instalaţiilor nucleare;
- promovăm investiţiile pentru creşterea capacităţii de producţie a energiei electrice, necesară pentru securitatea energetică a ţării;
- sporim eficienţa aprovizionării cu energie (susţinerea producţiei descentralizate de energie şi a cogenerării de înaltă eficienţă ca o soluţie pentru CET-uri; soluţii urbane de încălzire şi răcire);
- creştem capacitatea de înmagazinare subterană a gazelor naturale a terminalului LNG Constanţa.

COMENTARII

Spre deosebire de platforma program prezentată încă din 2011, programul actual de guvernare nu mai aduce niciun fel de contribuţii la protecţia mediului, ci dimpotrivă, se bazează pe investiii mari în energie nucleară, în producerea şi transportul de energie, fără a menţiona vreo măsură de eficienţă energetică sau de conservare a energiei. De asemenea, este surprinzător faptul că programul nu face nicio referire la Strategia Europa 2020 şi nici nu ţine seama de pilonii de bază ai strategiei. Componenta de mediu este aproape ignorată, cu câteva mici excepţii. O contradicţie majoră între textul prezentat în 2011 şi programul actual lansat de USL o reprezintă prioritatea acordată privatizărilor în domeniul energetic în acesta din urmă. Pe lângă faptul că la nivel doctrinar o alianţă cu o componentă socială puternică nu ar trebui să ia în calcul acest scenariu, considerăm că un sistem energetic privat ar reprezenta o ameninţare la adresa suveraneităţii unor resurse strategice ale ţării.

Schimbările climatice sunt şi ele ignorate, deşi au devenit cea mai mare provocare de mediu la nivel global. În consecinţă, programul nu conţine măsuri de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră şi nici măsuri de adaptare la schimbările climatice.

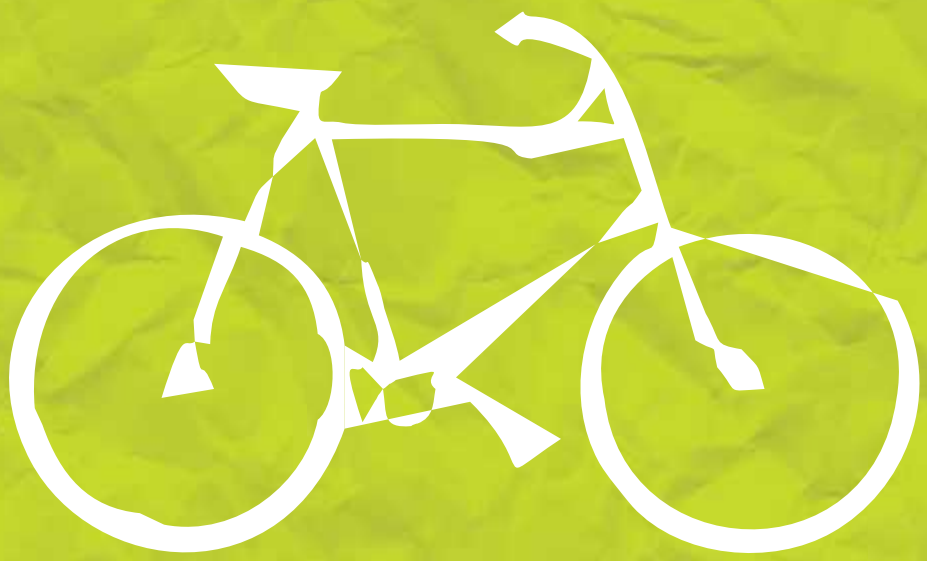

Transport

În prezent, România se confruntă cu un sistem de transport ineficient, generator de poluare şi gaze cu efect de seră, dependent de importuri de combustibili fosili, a cărui reţea fragmentează ecosistemele naturale.

Transportul actual intra-urban discriminează categorii sociale precum pietonii, bicicliştii, persoanele cu dizabilităţi sau mamele cu copii în cărucior şi tinde, pe termen mediu şi lung, să sufoce orașele.

În acest sens, CMR propune următoarele acţiuni:

Acțiune propusă	Comentarii - inclusiv impactul propus	Termen
Redefinirea strategiei naţionale de transporturi.	Trecerea pe primul plan a transportului feroviar, în detrimentul celui rutier, în acord cu orientarea europeană; Promovarea transportului intermodal.	1 an
Modernizarea infrastructurii de transport.	Modernizarea şi amenajarea infrastructurii de transport urban, periurban şi interurban pentru a reduce impactul de mediu al utilizării ei; Dezvoltarea infrastructurii pietonale, a celei pentru biciclete şi a transportului urban în comun.	5 ani

În analiza capitolului de transport am urmărit măsuri prin care partidele vizează:
→ Dezvoltarea/modernizarea sistemului de cale ferată;
→ Pregătirea infrastructurii pentru transport intermodal;
→ Încurajarea utilizării transportului public şi a bicicletei;
→ Finanţarea proiectelor de infrastructură de transport din Fondul de Coeziune,
→ Reducerea poluării provenite de la automobile (emisii, zgomot, etc.).

ALIANȚA ROMÂNIA DREAPTĂ

a) Viziune

Infrastructura de transport va constitui condiţia *sine qua non*, prioritară din punct de vedere cronologic, a dezvoltării economice, a atragerii investiţiilor străine, a activităţii de turism şi a creşterii calităţii vieţii în România.

(b) Obiective de guvernare

(b.1) privind transportul inter-modal

- punerea bazelor strategice pentru dezvoltarea transportului inter-modal în România.

(b.2) privind transportul naval

- atingerea standardelor de navigaţie pe Dunăre agreate în Comisia Dunării, prin acţiuni de regularizare a căii navigabile, în corelare cu Strategia Dunării;
- creşterea siguranţei navigaţiei pe Dunăre;
- extinderea navigaţiei pe râurile interioare;
- modernizarea parcului de transport naval (nave şi utilaje portuare);

- extinderea porturilor şi a facilităţilor portuare;
- unificarea administraţiilor privind activitatea portuară şi de navigaţie;
- identificarea de funcţii comune ale sistemelor de irigaţii, respectiv ale transportului naval, atât pe Dunăre, cât şi pe râurile interioare.

(b.3) privind transportul feroviar
- continuarea procesului de privatizare pentru S.N.T.F.M. „C.F.R. Marfă" S.A.;
- continuarea programului de reabilitare a infrastructurii feroviare pe principalele magistrale de transport feroviar;
- creşterea atractivităţii şi eficienţei transportului de mărfuri şi de persoane.

(b.4) privind transportul rutier extra-urban
- continuarea construcţiei de autostrăzi şi centuri ocolitoare, conform programului naţional stabilit în anul 2011;

(b.5) privind transportul aerian
- continuarea procedurilor de privatizare a TAROM S.A.;
- modernizarea aeroportului Otopeni în scopul transformării sale în aeroport-punte între Europa Occidentală şi Orient;
- dezvoltarea reţelei naţionale de aeroporturi;
- modernizarea operaţională a aeroporturilor existente.

(b.6) privind transportul urban
- extinderea şi modernizarea transportului de tip metrou în Bucureşti;
- extinderea transportului urban pe bază de electricitate.

(c) Direcţii de acţiune

(c.1) privind transportul inter-modal
- elaborarea strategiei pe termen lung (2030) pentru dezvoltarea transportului inter-modal în România.

(c.2) privind transportul naval
- îmbunătăţirea, la nivelul standardelor internaţionale, a sistemelor de semnalizare, de control al navigaţiei şi de comunicaţii specifice;
- identificarea de surse de cofinanţare pentru participarea României la Programul Marco Polo;
- introducerea de programe tip „Rabla" pentru parcul naval;
- extinderea accesibilităţii la sursele de finanţare externe (în primul rând europene) pentru modernizarea condiţiilor de navigaţie navală (de ex.: Programul Ten-T);
- unificarea administraţiilor portuare de pe Dunăre, cu Administraţia Porturilor Maritime şi cu Administraţia Canalului Dunăre-Marea Neagră;
- separarea activităţii de control şi creşterea independenţei sale în raport cu administraţiile.

(c.3) privind transportul feroviar
- înlocuirea actualului sistem de subvenţie pentru călători cu subvenţie acordată călătorului pe tichetul de călătorie;
- creşterea capacităţii de transport feroviar de marfă pe linii electrificate prin realizarea de infrastructură specifică pentru tracţiune electrică.

(c.4) privind transportul rutier extra-urban
- în ceea ce priveşte drumurile naţionale, lărgirea benzilor, asigurarea condiţiilor pentru creşterea vitezei de circulaţie a mărfurilor, adaptarea la transportul de mare tonaj;
- reabilitarea drumurilor naţionale;

(c.5) privind transportul aerian
- demararea activităţilor de construcţie a aeroportului Galaţi-Brăila.

(c.6) privind transportul urban
- continuarea lucrărilor de extindere a magistralelor de metrou în Bucureşti (M4, M5, M6);
- modernizarea magistralelor de metrou deja existente în Bucureşti;
- înnoirea parcului de autobuze, troleibuze şi tramvaie.

COMENTARII

ARD prezintă un program destul de amplu în ceea ce priveşte sectorul de transport, fără să treacă cu vederea principalele sub-sectoare. Încă de la început, documentul prevede „creşterea calităţii vieţii" ca obiectiv al măsurilor programate, ceea ce corespunde principiului dezvoltării durabile.

Unul dintre obiectivele asumate de ARD, cu efecte benefice asupra mediului, este „punerea bazelor strategice privind transportul intermodal". Din păcate însă, la direcţiile de acţiune, acest obiectiv se reduce numai la realizarea unei strategii, fără să se aibă în vedere şi selectarea unor proiecte pilot şi pregătirea infrastucturii necesare pentru acest mod de transport.

În privința acțiunilor cu impact negativ asupra mediului, măsurile programate de ARD în sectorul transportul naval sunt îngrijorătoare din două perspective. Prima este legată de acțiunile de regularizare a căii navigabile a Dunării, care vor avea un impact devastator pentru biodiversitate pe un perimetru foarte extins. A doua măsură cu impact negativ de mediu este extinderea navigației pe râurile interioare, în condițiile în care debitele râurilor interioare ale României sunt foarte sărace, fiind supuse unei presiuni suplimentare din partea producătorilor de energiei hidro. În aceste condiții, siguranța surselor de apă este pusă în pericol și ne punem întrebarea ce resurse ne vor mai rămâne? O altă problemă identificată este legată de introducerea programul "Rabla" pentru parcul naval, deoarece acesta a fost o măsură contestată și pentru parcul auto, întrucât conduce la distorsiuni de piață, prin acordarea unui ajutor de stat mascat anumitor companii.

În ceea ce privește transportul feroviar, un aspect îngrijorător este continuarea măsurilor de privatizare a S.N.T.F.M. „C.F.R. Marfă" S.A, având în vedere experiențele altor state europene, unde s-a ajuns la desființarea multor artere feroviare și la pierderea locurilor de muncă.

Pe de altă parte, creșterea atractivității și eficienței transportului de mărfuri și de persoane reprezintă o măsură bună ce ar conduce la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin reducerea transportului rutier.

De apreciat că ARD tratează și problema transportului urban, spre deosebire de alte formațiuni politice, însă din acest subcapitol lipsesc măsurile cu privire la mijloacele prietenoase cu mediul, respectiv infrastructura pentru biciclete, aleile pietonale etc.

PARTIDUL ECOLOGIST ROMÂN

- Despărţirea mai clară a benzilor de circulaţie pentru protecţia transportului public, de exemplu cu stâlpi din beton (exemplu Roma, Italia).
- Sprijinirea schimbării motoarelor de la autobuze cu motoare pe combustibil alternativ (GPL) (exemplu Ploieşti).
- Implementarea sistemului de control şi supraveghere a traficului complet automatizat cu camere video (acestea pot fi folosite şi ca instrument în combaterea criminalităţii).

PER propune un număr de trei masuri, dintre care una singură (măsura 2) ar aduce beneficii mediului. Delimitarea fizica a benzilor de circulaţie pentru transportul public ar putea fi făcută la momentul la care eventual acestea ar exista, cel puţin la nivelul marilor oraşe, dar nu ar aduce neapărat beneficii mediului. Cât privește implementarea unui sistem de control și supraveghere a traficului, acesta nu aduce beneficii considerabile mediului, ci eventual siguranţei cetăţeanului. De asemenea, înlocuirea motoarelor de la autobuze considerăm a fi doar jumătate de măsură, soluția pe care o susținem noi fiind trecerea generalizată la transportul urban electric.

PARTIDUL POPORULUI DAN DIACONESCU

UNIUNEA DEMOCRATĂ MAGHIARĂ DIN ROMÂNIA

Introducerea mijloacelor de transport alternative în cadrul localităților, precum și crearea infrastructurii aferente necesare, cum ar fi pistele de bicicletă, reprezintă o prioritate pentru UDMR. Se impune, totodată, elaborarea unei strategii moderne de transport urban, având ca scop reducerea traficului urban, introducerea mijloacelor de transport alternative, precum și amenajarea unor zone pietonale în vederea reducerii poluării atmosferice.

COMENTARII

Este de apreciat atenția pentru dezvoltarea infrastructurii pietonale și a celei necesare mijloacelelor de transport alternativ. Sperăm ca noua infrastructură să respecte normele europene în domeniu și să asigure o circulaţie sigură și de calitate pentru utilizatori.

Din păcate, programul de mediu al UDMR se rezumă numai la aceste aspecte, fără a avea în vedere și alte metode de transport prietenoase mediului, precum transportul în comun sau cel feroviar și fără o perspectivă viitoare referitoare la utilizarea transportului intermodal sau alte forme de transport.

UNIUNEA SOCIAL - LIBERALĂ

Mari proiecte de investiţii:

- finalizăm autostrada Bucureşti-Arad, pentru a lega România de Europa;
- finalizăm autostrada Transilvania;
- finalizăm autostrada Bucureşti - Ploieşti - Braşov (tronsonul Braşov-Predeal-Comarnic);
- demarăm proiectul autostrăzii de sud Bucureşti - Alexandria-Craiova-Drobeta-Tr. Severin-Timişoara;
- demarăm proiectul autostrăzii Vest-Est Tg. Mureş-Iaşi (Ungheni);
- finalizăm centura Bucureşti, la profil de autostradă (nord şi sud);
- realizăm coridorul IX Paneuropean - Bucureşti-Focşani.

Propuneri de investiţii strategice regionale:

- dezvoltăm Portul Constanţa, ca port regional strategic în participarea la Strategia Dunării (pentru dezvoltarea porturilor dunărene);
- realizăm 5 centre principale de transport internodal (Bucureşti, Timişoara, Constanţa, Iaşi şi Braşov) şi 6 centre secundare (Craiova, Cluj, Târgu Mureş, Suceava, Giurgiu şi Piteşti);
- Infrastructură feroviară: finalizăm 16 eurostaţii în reşedinţele de judeţ.

COMENTARII

Prin abordarea programului de guvernare pe sectorul transport, USL are din nou o poziţie surprinzătoare, prin comparaţie cu platforma program. Avem de-a face cu proiecte megalomanice de infrastructură rutieră, care ar conduce la creşterea exponenţială a emisiilor de gaze cu efect de seră. În acest context, remarcăm absenţa unui termen-cheie - schimbările climatice - tocmai acum, când combaterea încălzirii globale redefineşte strategiile din domeniul transporturilor.

În Carta Albă[1] a Transporturilor, lansată de Comisia Europeană (CE) în martie 2011, se ia în calcul o ţintă de reducere a emisiilor de CO_2 din acest sector de 70% până în anul 2050, raportat la perioada curentă. În prezent, aproximativ 13 miliarde de Euro sunt alocaţi acestui sector. Proiectele ce vor fi implementate în următoarea perioadă de programare şi finanţate din fonduri europene trebuie evaluate din perspectiva obiectivelor de reducere stabilite în 2011.

În ceea ce priveşte proiectele de infrastructură propuse, acestea nu pot conduce la o dezvoltare durabilă atâta timp cât ele nu corespund nevoilor naţionale şi mai mult decât atât, experienţele recente au demonstrat că astfel de proiecte sunt câştigate uneori de firme care nu îşi îndeplinesc obligaţiile contractuale, dar care măresc preţul investiţiei exponenţial. Un exemplu concret în acest sens este autostrada Transilvania, care şi-a mărit preţul cu fiecare guvernare şi pe care USL intenţionează să o finalizeze.

[1]Cartea Albă a Transporturilor este documentul ce promovează Strategia Transporturi 2050, prin care Uniunea Europeană urmăreşte crearea unui Spaţiu unic european al transporturilor, creşterea mobilităţii şi reducerea emisiilor. Cartea Albă este însoţită de foaia de parcurs Către un Spaţiu Unic European al Transporturilor, în care CE propune un număr de 40 de iniţiative concrete pentru aplicarea strategiei în toate domeniile acestui sector - transport rutier, aerian, maritim, transportul pe căile navigabile interioare etc.

Biodiversitate

Problema

Parcurile naţionale şi naturale, rezervaţiile naturale şi ştiinţifice şi alte categorii de arii naturale protejate - şi implicit speciile protejate şi habitatele lor - sunt supuse presiunilor de toate felurile (infrastructuri turistice şi de comunicaţii, exploatări forestiere masive, revenirea agriculturii intensive, culturile de organisme modificate genetic etc.), ceea ce rezultă în reducerea şi fragmentarea habitatelor, apariţia unor specii invazive, ameninţarea unor specii cu extincţia.

Acţiune propusă	Comentarii - inclusiv impactul propus	Termen
Reînfiinţarea Agenţiei Naţionale pentru Arii Protejate (ANAP), operaţionalizarea ei şi asigurarea unei finanţări corespunzătoare a Agenţiei.	Ţara cu cel mai mare potenţial natural din Europa nu are o instituţie care să gestioneze acest potenţial. ANAP ar putea asigura o mai bună coordonare a gestionarii ariilor protejate din România şi dezvolta o strategie naţională de conservare, dezvoltare şi exploatare durabilă a resurselor naturale, menită să protejeze şi să pună în valoare într-un mod sustenabil biodiversitatea României.	1 an

Delta Dunării

Problema: degradarea ecosistemelor deltaice pe fondul lipsei de strategie cu privire la managementul Rezervaţiei Biosferei Delta Dunării, lipsa soluţiilor pentru dezvoltarea durabilă a comunităţilor deltaice.

Acţiune propusă	Comentarii - inclusiv impactul propus	Termen
Plan de management eficient în vederea conservării biodiversităţii şi reconstrucţiei zonelor afectate din cadrul Rezervaţiei.	Documentul va conţine liniile directoare de acţiune pentru organizarea acţiunilor de conservare a speciilor din Delta Dunării.	1 an
Sprijinirea eficientă a comunităţilor din Delta Dunării.	Acest lucru poate conduce pe termen mediu şi lung la creşterea nivelului de trai în Rezervaţie, fapt care micşorează presiunea care există acum pe resursele naturale ale acesteia.	1-5 ani

Principalele aspecte urmărite pentru analiza acestui capitol sunt:

- Promovarea de norme legislative care să respecte prevederile europene privind conservarea biodiversităţii;
- Crearea/promovarea unei strategii pentru conservarea biodiversităţii în România;
- Punerea în aplicare a procedurilor adecvate de evaluare a impactului asupra mediului pentru dezvoltarea şi implementarea proiectelor în sau lângă ariile protejate;
- Reînfiintarea şi susţinerea unei activităţi reale şi corespunzătoare a Agenţiei Naţionale pentru Ariile Protejate;
- Creşterea suprafeţelor ariilor protejate;
- Promovarea ecoturismului în siturile Natura 2000, respectând principiile dezvoltării durabile.

ALIANŢA ROMÂNIA DREAPTĂ

În capitolul Protecţia mediului natural sunt prezentate următoarele aspecte cu privire la biodiversitate:

(a) Viziune

Protecţia, conservarea şi regenerarea mediului natural reprezintă primul pilon al dezvoltării economice sustenabile şi al creşterii calităţii vieţii.

(b) Obiective de guvernare

- operaţionalizarea triunghiului vital al mediului natural: protecţie, conservare, regenerare;
- corelarea creşterii economice cu triunghiul vital al mediului natural;
- modernizarea şi dezvoltarea infrastructurii de mediu;
- filtrarea efectelor antropice asupra mediului natural;
- generalizarea principiului „poluatorul plăteşte", în scopul internalizării externalităţilor negative care afectează mediul natural.

(c) Direcţii de acţiune

- dezvoltarea legislaţiei privind îmbunătăţirea activităţilor de tratare a deşeurilor;
- operaţionalizarea şi extinderea sistemelor de monitorizare a calităţii mediului natural;
- continuarea activităţilor de împăduriri, reîmpăduriri, plantare a perdelelor vegetale de protecţie;
- reconstrucţia Gărzii de Mediu, în scopul creşterii eficienţei ei;
- reabilitarea şi refacerea reţelei de canale în Delta Dunării;
- protecţia şi reabilitarea litoralului românesc al Mării Negre;
- încurajarea parteneriatului public-privat în realizarea investiţiilor în infrastructura de mediu;
- participarea activă şi colaborarea la nivel european şi internaţional la elaborarea politicilor de mediu în special cele privind schimbările climatice şi de gospodărire a apelor;
- corelarea programelor de mediu cu cele ale ţărilor vecine în special în ceea ce priveşte Dunărea şi Marea Neagră;
- implementarea reală a strategiei naţionale de apărare împotriva inundaţiilor.

COMENTARII

Deşi afirmaţia „protecţia, conservarea şi regenerarea mediului natural reprezintă primul pilon al dezvoltării economice sustenabile şi al creşterii calităţii vieţii" ar putea duce cu gandul şi la conservarea şi protecţia biodiversităţii, printre direcţiile de acţiune nu regăsim nimic în acest sens, precum nici cu privire la ariile naturale protejate.

În ceea ce priveşte Delta Dunării, intervenţia în reţeaua de canale este îngrijorătoare pentru că aceasta ar spori traficul în regiune şi distrugerea zonelor sălbatice, respectiv a florei şi a faunei.

PARTIDUL ECOLOGIST ROMÂ

Nu există informaţii disponibile pe această temă ***

PARTIDUL POPORULUI DAN DIACONESCU

UNIUNEA DEMOCRATĂ MAGHIARĂ DIN ROMÂNIA

- Elaborarea actelor normative care să asigure o protecţie şi un management mai eficient pentru zonele naturale protejate Natura 2000 reprezintă o prioritate pentru UDMR. Sprijinim, de asemenea, plata fără întârzieri a compensaţiilor pentru zonele naturale protejate Natura 2000.
- Sprijinim, totodată elaborarea Strategiei Naţionale de Securitate a Mediului.

COMENTARII

UDMR dă asigurări în ceea ce privește elaborarea de acte normative care să asigure protecţie şi un management eficient pentru zonele Natura 2000, cu toate că legislaţia în domeniu este destul de bogată şi în general transpune legislaţia europeană. Problema cea mai gravă este cea a punerii în aplicare a legislaţiei existente care prevede şi plata unor compensaţii pentru zonele aflate în perimetrele Natura 2000. O idee interesantă, însă vagă şi elaborată insuficient pentru a fi pe înţelesul alegătorului este cea a dezvoltării unei Strategii Naţionale de Securitate a Mediului.

UNIUNEA SOCIAL - LIBER

Gestionarea deșeurilor

Problema

Lipsa sistemelor integrate de gestiune a deșeurilor, lipsa de educație a populației, dar și a autorităților cu privire la gestionarea deșeurilor, lentoarea în aplicarea măsurilor, precum întârzierea închiderii gropilor neconforme, sau aplicarea unor măsuri ineficiente sunt principalele probleme ale acestui sector.

Propuneri CMR

Acțiune propusă	Comentarii - inclusiv impactul propus	Termen
Promovarea unor sisteme eficiente de colectare, sortare și procesare a deșeurilor și a soluțiilor de depozitare.	Profesionalizarea instituțiilor în vederea atragerii fondurilor europene pentru implementarea sistemelor integrate de gestiune a deșeurilor.	2 ani
Dezvoltarea unor programe guvernamentale pentru educarea populației și agenților economici, cu accent pe prevenirea producerii deșeurilor.	Creșterea cantităților de deșeuri evitate si colectate selectiv, intrate în circuite de reciclare la minimum 5%.	3 ani

Aspectele în funcție de care a fost realizată analiza acestui capitol:

→ Reducerea producerii de deșeuri;

→ Dezvoltarea sistemelor de colectare selectivă;

→ Prevederi pentru înăsprirea transportului deșeurilor, astfel încât proveniența și depozitarea acestora să poată fi monitorizate;

→ Prevederi privind reutilizarea materialelor;

→ Monitorizarea reală a rezultatelor colectării selective (cantitățile de deșeuri colectate selectiv);

→ Stabilirea de soluții pentru reducerea impactului asupra mediului al gropilor de gunoi neconforme, care vor fi închise;

→ Soluții pentru depozitarea/valorificarea/neutralizarea deșeurilor industriale periculoase (industriale și nucleare);

→ Realizarea de sisteme de salubrizare pentru localitățile mici;

→ Încurajarea valorificării deșeurilor electronice și electrocasnice și a bateriilor / acumulatorilor;

→ Creșterea / extinderea sistemelor de colectare selectivă și reciclare a deșeurilor;

→ Campanii pentru conștientizarea populației privind colectarea selectivă, reciclarea și reducerea cantităților de deșeuri produse în gospodării.

ALIANȚA ROMÂNIA DREAPTĂ

În cadrul capitolului de Protecţia mediului natural există o singură măsură ce vizează problematica deşeurilor:

- dezvoltarea legislaţiei privind îmbunătăţirea activităţilor de tratare a deşeurilor.

COMENTARII

Deşi este una dintre cele mai spinoase probleme de mediu ale României şi termenele pentru închiderea gropilor de gunoi neautorizate se apropie, iar ţintele asumate de colectare şi reciclare sunt departe de a fi atinse, ARD se limitează la dezvoltarea legislaţiei privind tratarea deşeurilor. Lipsesc cu desăvârşire din program referirile cu privire la campanii de conştientizare şi educare, extinderea sistemelor de salubrizare pentru zonele rurale, valorificarea deşeurilor electrice şi electrocasnice etc.

PARTIDUL ECOLOGIST ROMÂN

- Introducerea obligatorie a colectării separate a deşeurilor biodegradabile, în special în zonele urbane de case şi în zonele rurale.
- Introducerea responsabilităţii producătorului pentru hârtia tipărită.
- Introducerea unui sistem naţional de centralizare a datelor din gestiunea deşeurilor (circa 30% din datele existente sunt false din cauza rapoartelor) - Waste Tracking System.
- Introducerea unei taxe pe exportul de deşeuri valorificabile pentru protecţia pieţei interne de valorificare şi reciclare.
- Interzicerea utilizării albiilor de râu pentru extragerea nisipului şi a pietrei de râu şi utlizarea durabilă a deşeurilor rezultate din industria extractivă şi siderurgică de genul cenuşei şi a fofogipsului.
- Un control mai eficient al şantierelor de construcţii şi al spălărilor stradale, precum şi urgentarea investiţiilor în asfaltarea străzilor de pământ.
- Introducere taxă depozitare - în aşa fel încât să se transforme raportul de cost între depozitarea finală a deşeurilor (15 - 20 euro/tonă) şi celelalte activităţi necesare creşterii gradului de valorificare şi reciclare a deşeurilor cum ar fi compostarea (30 - 35 euro/tonă), valorificarea cu recuperare de energie (50 - 60 euro/tonă) şi reciclarea (peste 100 euro/tonă).
- Introducerea responsabilităţii extinse a producătorilor pe fluxurile de amblaj şi deşeuri din echipamente electrice şi electronice (DEEE) cu asumarea întregului

cost de gestiune a acestor deşeuri (full cost system) - înfiinţarea unor structuri unitare ale producătorilor pentru gestiunea fiecărui flux şi obligarea autorităţilor publice locale (APL) de a gestiona sistemele de management integrate ale deşeurilor împreuna cu producătorii pe principiul responsabilităţii acestora.

- Modificarea legislaţiei actuale în domeniul salubrizării localităţilor - în aşa fel încât să rezulte responsabilitatea APL şi proprietatea deşeurilor în funcţie de fiecare flux, precum şi introducerea obligativităţii unui sistem coerent şi corect de tarifare a colectării (în special prin introducerea de taxe de salubritate).

- Sprijinirea investiţiilor din domeniul valorificării cu recuperare de energie - pentru divertarea de la depozitare a cel puţin 20% şi cel mult 40% din deşeurile municipale generate.

- Introducerea obligativităţii autorităţilor şi instituţiilor publice de a achiziţiona cel puţin 50% din cantitatea de hârtie de scris din materiale reciclate.

COMENTARII

PER propune un set de măsuri destul de bine articulat, ce corespunde ariilor vizate de noi şi care cuprinde şi anumiţi indicatori, cu excepţia câtorva propuneri ce ţin strict de administraţia publică locală.

PARTIDUL POPORULUI DAN DIACONESCU

UNIUNEA DEMOCRATĂ MAGHIARĂ DIN ROMÂNIA

Subcapitolul Mediul Urban:
Considerăm de o importanţă majoră închiderea depozitelor de deşeuri poluatoare şi sprijinim înlocuirea acestora cu depozite şi staţii de reciclare noi, moderne şi sigure, conforme cu normele comunitare în vigoare. De asemenea, sprijinim dezvoltarea de sisteme integrate de depozitare a deşeurilor, colectarea selectivă şi reciclarea deşeurilor conform standardelor.

Subcapitolul Mediul industrial şi economic:
Urgentăm desfiinţarea şi reabilitarea adecvată a minelor şi a iazurilor de decantare dezafectate, a depozitelor de steril inactive, precum şi a zonelor industriale degradate; urgentăm refacerea siturilor contaminate istoric, precum şi introducerea unor prevederi mai stricte pentru investiţiile noi în domeniul minier şi al industriei grele.

COMENTARII

Închiderea depozitelor de deşeuri poluatoare este o obligaţie asumată de România în cadrul negocierilor cu Uniunea Europeană încă din perioada de pre-aderare, ca urmare, nerespectarea acestei obligaţii va conduce la penalităţi substanţiale pentru noi. Mai important de precizat este ce se va pune în locul celor închise şi cum vor fi acestea administrate? Din păcate, nu se specifică nimic referitor la partea de prevenire a producerii deşeurilor sau la componenta de reutilizare a produselor şi prelungirea duratei de viaţă a acestora.

Este de apreciat însă interesul pentru sectorul minier, cu toate că aplicarea măsurilor prevăzute necesită fonduri deosebit de mari. UDMR nu specifică însă posibilităţile de finanţare ale unor astfel de investiţii, cu atât mai mult cu cât, de cele mai multe ori, iazurile de decantare nu sunt în proprietatea statului iar intervenţia acestuia nu poate avea loc.

USL

PNL-PC

UNIUNEA SOCIAL - LIBER

Deşi este o problemă majoră pentru România, gestionarea deşeurilor nu reprezintă o prioritate în programul de guvernare USL. Aceasta nici nu este menţionată.

Agricultura

Probleme:

Utilizarea organismelor modificate genetic (OMG), practicarea agriculturii intensive în detrimentul micilor fermieri, dezvoltarea culturilor energetice în detrimentul asigurării hranei.

În analiza acestui capitol au fost vizate următoarele criterii:

→ Promovarea metodelor de producţie ecologice şi prietenoase cu mediul;
→ Susţinerea micilor ferme familiale;
→ Susţinerea pieţei produselor autohtone prin descurajarea importurilor şi eliminarea intermediarilor în lanţul alimentar intern;
→ Opoziţia faţă de abuzul de tehnologie industrială (metode de producţie intensive);
→ Limitarea producţiei industriale de biocombustibili;
→ Interzicerea eliberării în mediu a organismelor modificate genetic (aplicarea art. 23 al Directivei 18/2001 pentru porumbul MON 810 şi aplicarea principiului precauţiei, conform Protocolului privind Securitatea Biologică de la Cartagena);

ALIANŢA ROMÂNIA DREAPTĂ

Capitolului de Dezvoltare rurală şi agricultură:

(a) Viziune

O agricultură de tip bio-agro-alimentar, cu excedent comercial, integrată într-un mediu rural funcţional și atractiv pe plan economic și social.

(b) Obiective de guvernare

(b.1) privind dezvoltarea rurală

- diminuarea discrepanţelor de condiţii de muncă şi de viaţă socială a zonelor rurale faţă de zonele urbane;
- creşterea gradului de coeziune economică şi socială între zonele rurale ale ţării;
- dezvoltarea activităţilor economice situate în avalul producţiei de produse agricole primare (industrie agro-alimentară).

(b.2) privind dezvoltarea agriculturii

- stimularea organizării asociative a producătorilor agricoli și implicarea directă a formelor asociative ale agricultorilor în exportul de produse agricole procesate;
- promovarea agriculturii organice (ecologice) non-intensive;
- refacerea/dezvoltarea sistemului de irigaţii;
- stimularea cererii de produse agricole din producţia internă;
- stimularea fiscală a asocierii proprietarilor de terenuri;
- extinderea sistemului de creditare, garantare și contragarantare a creditului agricol;
- dezvoltarea/stimularea dezvoltării infrastructurii fizice pentru extinderea proceselor de colectare-stocare-condiţionare şi valorificare a produselor agricole autohtone.

(c) Direcţii de acţiune

(c.1) privind dezvoltarea rurală

- înfiinţarea unei structuri specializate în cadrul CEC pentru creditul destinat

activității agricole și dezvoltării rurale;
- continuarea extinderii în mediul rural a utilităților de primă necesitate (apă curentă, canalizare, gaze naturale, electricitate);
- finalizarea aplicării legilor proprietății;
- extinderea serviciilor medicale în mediul rural;
- stimularea diversificării activităților economice, altele decât cele agricole și a serviciilor din mediul rural;
- conservarea arhitecturii, tradițiilor și obiceiurilor locale;
- stimularea activităților de turism specializat în mediul rural;
- dezvoltarea pisciculturii și acvaculturii în mediul rural;
- reabilitarea, întreținerea și promovarea siturilor naturale și istorice din mediul rural;
- continuarea recondiționării durabile a drumurilor județene și comunale.

(c.2) privind dezvoltarea agriculturii
- elaborarea Strategiei privind Sistemul Național de Irigații - 2020;
- realizarea de programe de branding și campanii de promovare a mărcilor românești de produse agricole primare și derivate;
- identificarea de soluții financiare și/sau fiscale pentru completarea veniturilor agricole;
- identificarea de soluții legale pentru trecerea sarcinii fiscale asupra terenurilor de la proprietari la societățile comerciale agricole și la toate tipurile de forme asociative din agricultură;
- finalizarea aplicării Legii camerelor agricole;
- dezvoltarea Programului Prima Fermă ECO;
- dezvoltarea capacității proprii de monitorizare a fenomenelor meteorologice periculoase și elaborarea unor proceduri specifice de intervenție pentru atenuarea efectelor negative ale acestora;
- crearea unui fond mutual de intervenție în caz de dezastre naturale în agricultură, precum și a unui fond mutual de creditare;
- extinderea utilizării certificatelor de depozit pentru produsele agricole primare și utilizarea burselor de mărfuri pentru tranzacțiile agricole;
- înființarea Registrului Electronic Național Agricol, conform programului național de informatizare;
- combaterea eroziunii, degradării și deșertificării terenurilor agricole.

COMENTARII

În capitolul de agricultura pot fi identificate anumite aspecte favorabile dezvoltării durabile: "o agricultură de tip bio-agro-alimentar, cu excedent comercial" care ar conduce la limitarea importurilor de produse agricole. Dintre obiectivele pozitive sunt de menționat: 1) dezvoltarea activităților economice situate în avalul producției de produse agricole primare (industrie agro-alimentară) în cazul în care aceste industrii s-ar dezvolta la nivel local și 2) refacerea/dezvoltarea sistemului de irigații care ar contribui la reducerea riscurilor prezentate de efectele schimbărilor climatice.

Dintre măsurile pe care le apreciem din punct de vedere al dezvoltării durabile se numără:
- conservarea arhitecturii, tradițiilor și obiceiurilor locale;
- stimularea activităților de turism specializat în mediul rural;
- reabilitarea, întreținerea și promovarea siturilor naturale și istorice din mediul rural;

Din păcate, documentul nu face nicio referire la producțiile de culturi energetice, respectiv producerea biocombustibililor și nici la utilizarea organismelor modificate genetic, probleme de care organizațiile de mediu sunt îngrijorate.

PARTIDUL ECOLOGIST ROMÂN

- Interzicerea OMG-urilor în România;
- Susținerea Politicii Agricole Comune a UE;
- Suținerea agriculturii ecologice/bio;
- Încurajarea utilizării îngrășămintelor naturale și reducerea folosirii pesticidelor;
- Susținerea societătilor și asociațiilor mici și medii prin subvenții;
  - Achiziția de motorină
  - Credite
  - Achiziția de semințe
- Crearea de centre regionale de comerț agricol și zootehnic pentru micii producători;
- Creșterea suprafeței agricole;
- Implementarea unui sistem național de irigare subvenționat de guvern și gestionat de autoritățile publice locale.

COMENTARII

PER tratează aspectele privind agricultura din perspectiva protecției mediului, înglobând astfel criteriile dezvoltării durabile, însă măsurile nu sunt susținute de indicatori, buget și eșalonare în timp. Cât privește creșterea suprafeței agricole, aceasta poate intra în contradicție cu conservarea ecosistemelor naturale, atâta timp cât nu se specifică ce tipuri de terenuri vor fi utilizate.

PARTIDUL POPORULUI DAN DIACONESCU

- Hrană gratuită pentru fiecare țăran care crește pentru uzul familiei sale: o vacă, doi porci, 30 de păsari.
- Un tractor gratis dat în folosință în fiecare comună agrară.
- Statul va cumpăra în jur de 5.000.000 de hectare teren agricol nelucrate și va face agricultura bio.
- Noul Guvern PP-DD va construi depozite frigorifice pentru legume-fructe pe tot teritoriul țării.
- În piețele de pe teritoriul României să aibă voie să vândă doar producatorii agricoli adevărați, reali 100%.
- Toate taxele de succesiune pentru terenurile agricole care nu au încă actele în regulă vor fi suportate de către stat.

COMENTARII

Promisiunile electorale ale PP-DD în domeniul agriculturii sunt în general nerealiste, cel puţin din punct de vedere financiar, de exemplu: un tractor gratis pentru fiecare comună şi achiziţionarea de către stat a 5 milioane de ha teren agricol. De apreciat însă că interesul partidului pare să incline către agricultura bio.

Referitor la produsele ecologice, care ar putea proveni de pe suprafaţa de 5 milioane de hectare, menţionăm că agricultura ecologică nu îşi propune şi nici nu este realist să credem că va reuşi să satisfacă 100% cererea de alimente de pe piaţă. O propunere mai potrivită ar fi putut fi atingerea unui procent acceptabil de produse bio disponibile pentru a răspunde ofertei şi asigurarea accesului la produse cu inputuri reduse, adică obţinute prin utilizarea redusă a substanţelor chimice (conceptul Low Input Sustainable Agriculture).

UNIUNEA DEMOCRATĂ MAGHIARĂ DIN ROMÂNIA

Suntem împotriva cultivării plantelor modificate genetic, precum şi împotriva utilizării intensive a chimicalelor în agricultură şi a sprijinirii directe sau ascunse a acesteia. De asemenea, suntem împotriva introducerii speciilor neautohtone, cu excepţia culturilor destinate pentru producerea de biomasă.

COMENTARII

Spre deosebire de alte partide, UDMR îşi exprimă clar şi fără ehivoc opinia faţă de OMG-uri şi utilizarea intensivă a chimicalelor. Ne-ar fi plăcut totuşi să aflăm care ar fi alternativele luate în considerare.

Din aceeaşi declaraţie se poate trage concluzia că UDMR este în favoarea culturilor energetice care pot fi completate şi de specii neautohtone.

Din păcate, nu exista suficiente precizări ca să ne putem da seama dacă se are în vedere un raport între terenurile utilizate pentru producerea hranei şi cele pentru culturi energetice.

UNIUNEA SOCIAL - LIBERALĂ

Conform Programului de guvernare, Agricultura devine una dintre prioritățile USL, ceea ce face ca numărul măsurilor dedicate acestui sector să fie destul de numeroase.

Capitolul proiecte mari de investiții:

DEZVOLTĂM SATUL ROMÂNESC
a. Modernizăm infrastructura de utilități: canalizare - de la 62% în prezent, la 90% până în 2016; electrificare - de la 83% în prezent, la 100% în 2014;
b. Program de construire, modernizare și reabilitare de drumuri județene și comunale și creșterea accesibilității locuitorilor din zonele izolate;
c. Program de reabilitare și întreținere ale dispensarelor.

ÎNFIINȚĂM CENTRE DE COLECTARE, SORTARE ȘI DEPOZITARE a produselor agricole, finanțate prin PNDR și ajutoare de stat și susținem inițiativa privată în acest domeniu.

Capitolul agricultură:

- Încurajăm Agricultura Ecologică;
- Sprijinim transformarea exploatațiilor mici și de subzistență în ferme medii familiale.
- Stimularea formelor asociative;
- Implementăm un program național pentru înființarea de micro fabrici locale de procesare care să deservească producătorii de legume și fructe din zona respectivă;
- Implementăm programe naționale pentru sectorul legume- fructe (construirea a 40 de depozite a 500 de tone fiecare, puse la dispoziția asociațiilor profesionale, cu restituirea investițiilor în 10 ani);
- Refacem sistemul de irigații și îndiguiri cu fonduri europene și/sau prin parteneriate public-private.

COMENTARII

Este de apreciat atenția acordată satului și fermelor mici, însă în multe dintre măsuri regăsim numai declarații politice de tipul „încurajăm agricultura ecologică", care nu sunt urmate de măsuri concrete. De asemenea, în programul de guvernare dispare formularea cu privire la organismele medificate genetic, ce apărea în platforma program sub forma „Primatul interesului național în abordarea problematicii organismelor modificate genetic (transgenice) și a utilizării lor (în special ca resursă de hrană). Acesta trebuie completat cu respectarea unor principii generale precum *precauția, transparența, fundamentarea științifică și abordarea pe termen lung"*

În interpretarea noastă, USL consideră utilizarea OMG-urilor ca fiind o măsură de interes național, în vreme ce organizațiile de mediu consideră că organismele modificate genetic ar trebui interzise în România, luând în considerare multiplele riscuri pentru mediu și sănătate. Acestea nu numai că sunt departe de a fi „de calitate", dar afectează biodiversitatea și soiurile locale de plante.
Dintre acțiunile ce vin în sprijinul dezvoltării durabile merită amintite cele două măsuri ce contribuie la depozitare și prelurarea produselor la nivel regional. Sectorul zootehnic însă este ignorat complet.

Nici USL și nici celelalte formațiuni politice nu tratează subiectul culturilor energetice. Culturile energetice intensive necesită suprafețe foarte mari de teren agricol, utilizate în defavoarea producției de hrană. În unele cazuri, terenurile sunt create prin defrișări sau prin desecarea unor zone umede. Impactul asupra calității solurilor este considerabil și, de multe ori, culturile energetice se bazează pe plante modificate genetic.

Pădur

Problema

Exploatarea pădurilor din România se face într-un mod nesustenabil, fapt ce a condus la reducerea suprafețelor de pădure de la 34% la 26% din suprafața țării în ultimii 20 de ani.

Propuneri CMR

Acțiune propusă	Comentarii - inclusiv impactul propus	Termen
Îmbunătățirea legislației în domeniul silvic	Elaborarea unui nou Cod Silvic, cu consultarea permanentă a ONG-urilor, a unei noi strategii pentru silvicultură (cea veche a expirat în 2010) și a unui program național de reîmpădurire a terenurilor forestiere neregenerate, în care protecția mediului să prevaleze asupra considerentelor de exploatare ar conduce la un mai bun management în sector.	1-2 ani
Abordare integrată a gestiunii pădurilor	Evaluarea reală a impactului de mediu al programelor de dezvoltare guvernamentale (ex. Schi în România) sau private și încetarea celor care aduc prejudicii mediului și pădurilor în special; Administrarea responsabilă a ariilor protejate, astfel încât interesul primordial să fie cel de protecție a pădurii și nu cel comercial; Programe naționale de protecție și conservare a pădurii.	1-3 ani
Creșterea transparenței în domeniul silvic	Transparentizarea situațiilor referitoare la autorizațiile de tăieri emise și a declarării de noi zone împădurite, pentru o bună verificare în teren; Întocmirea unui cadastru forestier corect care să stea la baza Strategiei Naționale.	1-3 ani
Întărirea controlului în silvicultură	Înăsprirea controalelor realizate la gatere și la documentația necesară comercializării lemnului; Aplicarea de măsuri corective acolo unde este cazul.	1 an
Înăsprirea sancțiunilor pentru delictele silvice	Interzicerea derogărilor în privința vânătorii, atât ca număr de specii și animale, cât și ca perioade de timp.	2 ani

În analiza acestui capitol am vizat următoarele principii:

→ Oprirea defrișărilor;
→ Împăduriri;
→ Limitarea și controlul strict al vânătorii și pescuitului industrial;
→ Profesionalizarea/specializarea angajaților din instituțiile de control (de exemplu Garda de Mediu);
→ Interzicerea activităților de exploatare în vecinătatea și în ariile protejate (tăieri de pădure, pescuit, vânătoare, cultivare/testarea OMG-urilor).

ALIANȚA ROMÂNIA DREAPTĂ

Capitolul de protecție a capitalului natural:

- Operaționalizarea și extinderea sistemelor de monitorizare a calității mediului natural;
- Continuarea activităților de împăduriri, reîmpăduriri, plantare a perdelelor vegetale de protecție;
- Reconstrucția Gărzii de Mediu, în scopul creșterii eficienței ei;

COMENTARII

Măsurile nu sunt convigătoare, având în vedere că nu sunt cuantificate și nu se regăsesc în indicatorii programului.

PARTIDUL ECOLOGIST RO

Problematica pădurilor nu se regăsește în program.

PARTIDUL POPORULUI DAN DIACONESCU

- Reîmpădurirea României.

COMENTARII

PP-DD nu are o dimensiune asupra cantității și calității acestei măsuri.

UNIUNEA DEMOCRATĂ MAGHIARĂ DIN ROMÂNIA

Această temă nu este tratată de UDMR în cadrul programului d
mediu pus la dispoziție.

UNIUNEA SOCIAL - LIBERALĂ

- ÎMPĂDURIM ROMÂNIA! În noiembrie am plantat 26 de milioane de puieți. Vom extinde plantările și în anii următori, cu prioritate în zonele expuse la inundații, alunecări de teren și înzăpeziri.

COMENTARII

USL concurează PP-DD la acest capitol cu un angajament zdrobitor. În condițiile în care numai până la data lansării programului (8 noiembrie) USL declara că a plantat 26 de milioane de puieți, ne asteptăm ca până la finele mandatului întreaga Românie să fie o mare pădure.

Protecția solului

Calitatea solurilor este direct legată de managementul resurselor de apă, de agricultură și păduri, de schimbările climatice și de aspecte legate de urbanism și amenajarea teritoriului. Conform Agenției Naționale pentru Protecția Mediului (ANPM), solurile afectate de poluarea industrială sunt estimate la aproape 350 000 ha.

Principalele aspecte vizate în analiza acestui capitol au fost:

→ Identificarea de măsuri concrete privind creșterea calității solurilor;
→ Reducerea impactului agriculturii intensive asupra solurilor;
→ Încurajarea cercetării în domeniu;
→ Implementarea de măsuri concrete pentru solurile afectate de industrie (minieră, energetică, etc.);
→ Monitorizarea calității solurilor.

ALIANȚA ROMÂNIA DREAPTĂ

- combaterea eroziunii, degradării și deșertificării terenurilor agricole.

COMENTARII

Măsura este singulară și se referă numai la terenurile agricole.

PARTIDUL ECOLOGIST ROMÂN

- Interzicerea utilizării albiilor de râu pentru extragerea nisipului și a pietrei de râu și utlizarea durabilă a deșeurilor rezultate din industria extractivă și siderurgică de genul cenușei și a fofogipsului.
- Introducerea taxei pe pesticide și îngrășăminte chimice la Fondul de Mediu și utlizarea acesteia pentru sprijinirea utilizării nămolurilor rezultate de la stațiile de epurare municipale în agricultură.
- Clarificarea principiului „poluatorul plătește” și a responsabilității Statului Român ca urmare a contaminărilor rezultate înainte de 1989.
- Introducerea posibiltății legale de expropriere pentru decontaminare ca și drept al autorității publice locale sau centrale.

COMENTARII

PER ridică acum problema "clarificării principiului poluatorul plătește" în relația cu statul român dinainte de 1989 în ceea ce privește contaminările istorice. De altfel, problema contaminărilor istorice și a aspectelor legate de proprietate sunt o problema reală ce trebuie luată în considerare. Celelalte două măsuri nu pot însă rezolva problemele de poluare a solurilor dacă nu sunt însoțite și de alte măsuri. De exemplu, introducerea unei taxe pe utilizarea pesticidelor și îngrășămintelor chimice nu va rezolva, singură, problema poluării cauzate de sectorul agricol.

UNIUNEA DEMOCRATĂ MAGHIARĂ DIN ROMÂNIA

Urgentăm desființarea și reabilitarea adecvată a minelor și a iazurilor de decantare dezafectate, a depozitelor de steril inactive, precum și a zonelor industriale degradate; urgentăm refacerea siturilor contaminate istoric, precum și introducerea unor prevederi mai stricte pentru investițiile noi în domeniul minier și al industriei grele.

COMENTARII

Comentarile de la capitolul deșeuri ramân valabile.

UNIUNEA SOCIAL - LIBER

Nu există priorități pe această temă.

Managementul Apelor

Problema

În ultima vreme asistăm la degradarea galopantă a calităţii apelor de suprafaţă şi subterane. Principalele cauze care au dus la această situaţie sunt: deversările, lipsa staţiilor de epurare, poluarea cu deşeuri menajere şi industriale, canalizarea râurilor de munte în vederea construcţiei de microhidrocentrale, tăieri de păduri intensive şi defrişări masive pe versanţi, îndiguiri, distrugerea malurilor râurilor prin lucrări de structură: betonări, dragări, extrageri de balast.

Acţiune propusă	Comentarii – inclusiv impactul propus	Termen
Extinderea reţelei de canalizare la întreg perimetrul construit	O modalitate eficientă de a intensifica realizarea acestei măsuri este utilizarea fondurilor europene, Axa 1, Pos Mediu - *Sector apă uzată*, precum şi utilizarea responsabilă a banilor din Fondul pentru Mediu.	1-5 ani
Îmbunătăţirea stării sau a potenţialului ecologic al tuturor corpurilor de apă	Îndeplinirea obligaţiilor prevăzute în Directiva Cadru Apă, ce prevede atingerea unui stări bune a tuturor apelor din regim natural până în anul 2015.	3 ani
Oprirea de urgenţă a tuturor lucrărilor de construire a microhidrocentralelor de pe râurile din Munţii Carpaţi şi evaluarea independentă a impactului acestora asupra ecosistemelor naturale	Având în vedere că se pregătesc sute de astfel de investiţii, se impune o evaluare cât mai urgentă, independentă a impactului lor asupra ecosistemelor. Reevaluarea pe baza acestor informaţii a avizelor noi date pentru astfel de investiţii.	1 an
Protecţia luncilor naturale existente şi refacerea celor transformate în terenuri agricole neproductive în special în zonele cu risc ridicat la inundaţii	Includerea în Strategia Naţională de Management a Riscului la Inundaţii a unei Strategii Naţionale de Renaturare care să includă termene stricte de redare către natură a zonelor umede transformate în zone agricole îndiguite.	1 an

Aspectele de interes prin prisma cărora a fost analizat acest capitol:

→ Respectarea principiilor Directivei Cadru Apă în planificarea şi realizarea amenajării bazinelor hidrografice (privind în special crearea sau conservarea zonelor umede şi protejarea siturilor Natura 2000);
→ Crearea infrastructurii care să permită accesul populaţiei la apă potabilă şi canalizare;
→ Crearea infrastructurii pentru staţii de epurare a apelor uzate;
→ Prevenirea dezastrelor prin reducerea vulnerabilităţii comunităţilor (incluzând crearea hărţilor de risc actualizate).

ALIANȚA ROMÂNIA DREAPTĂ

Capitolului Protecţia mediului natural:

- reabilitarea și refacerea rețelei de canale în Delta Dunării;
- protecția și reabilitarea litoralului românesc al Mării Negre;
- participarea activă și colaborarea la nivel european și internațional la elaborarea politicilor de mediu, în special cele privind schimbările climatice și de gospodărire a apelor;
- corelarea programelor de mediu cu cele ale țărilor vecine în special în ceea ce privește Dunărea și Marea Neagră;
- implementarea reală a strategiei naționale de apărare împotriva inundațiilor.

Capitolul Dezvoltare Rurală şi Agricultură:

- continuarea extinderii în mediul rural a utilităților de primă necesitate (apă curentă, canalizare, gaze naturale, electricitate);

COMENTARII

Modul în care se va face reabilitarea și refacerea rețelei de canale sau reabilitarea litoralului românesc ne îngrijorează deoarece de cele mai multe ori aceste reabilitări nu se fac în beneficiul mediului, ci în scopuri comerciale sau turistice. Cât privește dezvoltarea utilităţilor de primă necesitate în mediul rural, măsura este necuantificată și nu are o determinare în timp.

PARTIDUL ECOLOGIST ROMÂ

- Interzicerea utilizării albiilor de râu pentru extragerea nisipului și a pietrei de râu și utlizarea durabilă a deșeurilor rezultate din industria extractivă și siderurgică de genul cenușei și a fofogipsului.
- Implementarea unui sistem național de irigare subvenționat de guvern și gestionat de autoritățile publice locale.

COMENTARII

Accesul populației la apă potabilă și canalizare ar trebui sa fie în atenția tuturor partidelor politice, răspunzând unei priorități deja stabilite pentru România prin angajamentele luate odată cu aderarea la Uniunea Europeană. Din păcate, măsura nu se află în programul PER. În acest context, observăm cu îngrijorare că nu se amintește nimic despre realizarea de stații de epurare a apelor uzate, ceea ce considerăm că este inacceptabil, întrucât apele uzate afectează aceleași surse care ar trebui să furnizeze apă potabilă pentru populație și au un impact foarte ridicat asupra mediului.

În ceea ce privește dezastrele naturale, nu se prevede nimic despre realizarea hărților de risc sau adaptarea/modificarea planurilor de urbanism.

PARTIDUL POPORULUI DAN DIACONESCU

UNIUNEA DEMOCRATĂ MAGHIARĂ DIN ROMÂNIA

Prin extinderea rețelelor de apă potabilă și de canalizare, precum și prin utilizarea de sisteme de epurare alternative, putem asigura condiții de mediu sănătoase și sustenabile în localități.

Urgentăm elaborarea strategiilor de mediu pentru prevenirea catastrofelor ecologice, precum şi introducerea unor sisteme moderne de prevenire a inundațiilor.

COMENTARII

Apreciem interesul UDMR pentru extinderea rețelelor de apa potabilă, însă această infrastructură trebuie să meargă mână în mână cu cea de colectare și epurare a apei uzate. Infrastructura de canalizare este mult mai puțin dezvoltată decât cea de alimentare cu apa. De asemenea, este important de precizat care sunt tipurile de sisteme de epurare alternativa.

O temă importantă este cea a prevenirii inundațiilor, la care UDMR se angajează în elaborarea strategiilor. Tema însă este abordată numai la nivel declarativ iar aceste strategii ar fi trebuit să fie deja gata în vederea planificării următoarei perioade de programare, când fondurile UE ar fi urmat să contribuie la punerea în practică a măsurilor vizate.

UNIUNEA SOCIAL - LIBERALĂ

Programul USL pe tema managementului apelor are două componente:

- revitalizăm proiectul canalului Dunăre - București (parteneriat public - privat).
- demarăm construcția canalului Siret-Bărăgan, prin care rezolvăm problema sistemului de irigații din Moldova și Muntenia;
- refacem sistemul de irigații și îndiguiri cu fonduri europene și/sau prin parteneriate public-private.

COMENTARII

Componenta de gestionare a resurselor de apă care în platforma program era foarte bine tratată şi stabilea şi un număr important de indicatori cu privire la reţeaua de apă potabilă, canalizare, staţii de epurare etc, a fost redusă la două tipuri de proiecte de infrastructură: realizarea de canale megalomanice (de tip Ceauşescu - Canalul Dunăre - Bucureşti) şi refacerea sistemului de irigaţii şi îndiguiri.

Una din îngrijorările majore ale organizaţiilor de mediu este cea a îndiguirilor râurilor care în mod consecvent conduc la dezastre la nivel local datorate schimbarii debitelor raurilor si perturbaţiilor în sistemul climatic.

Cât priveşte realizarea de canale, aceasta se traduce prin betonarea albiilor râurilor pe suprafeţe foarte întinse, ceea ce afectează ecosistemele existente.

Un aspect ce nu a fost luat în considerare de niciun partid este cel al renaturării zonelor umede care au fost desecate. Adesea aceste zone sunt supuse riscului de inundaţii pentru că apa îşi urmează cursul său natural, iar noi ar trebui să le redăm râurilor terenurile ce le aparţin

Producție și consum durabil

Problema

România se află pe ultimul loc în EU 27 în ceea ce privește productivitatea resurselor exprimată ca raportul dintre produsul intern brut și consumul domestic de materiale (Eurostat, 2010). Acest indicator exprimă gradul redus al conversiei resurselor în produse și servicii și al decuplării creșterii economice de degradarea mediului.

Acțiune propusă	Comentarii - inclusiv impactul propus	Termen
Dezvoltarea și implementarea unui Program Național pentru Producție și Consum Durabile	Adoptarea politicilor sectoriale adecvate și a unor mecanisme legale; Eliminarea subvențiilor care încurajează practicile nesustenabile; Creșterea gradului de conștientizare cu privire la efectele modelelor de producție și consum nesutenabile şi promovarea bunelor practici de management de mediu.	1-2 ani adoptare program
Utilizarea indicatorilor de productie si consum durabil, a metodologiilor și bazelor de date pentru măsurarea progresului obținut la toate nivelurile, în conformitate cu bunele practici existente la nivel european	Definirea bazelor de date şi efectuarea de înregistrări anuale ; Calculul indicatorilor anuali de progres; Monitorizarea gradului de atingere a obiectivelor propuse de către agenții independente și publicarea bazelor de date și a rezultatelor obținute.	1-2 ani
Stimularea cercetării şi eco-inovării în vederea dezvoltării și difuzării de produse, servicii și tehnologii sustenabile	Monitorizarea anuală a progreselor obţinute de către agenţii independente finanţate prin mecanisme independente precum fonduri structurale.	2 ani
Adoptarea practicilor sustenabile de către instituțiile publice şi implementarea achizițiilor verzi	Descurajarea consumului nesustenabil și a practicilor de marketing care îl influențează; Stimularea produselor ecoeficiente.	1 an

Capitolul a fost analizat din perspectiva următoarelor principii:

→ Utilizarea durabilă a resurselor;
→ Investiţii şi achiziţii verzi;
→ Cercetare şi ecoinovare.

Producţia şi consumul durabil se încadrează în conceptul de dezvoltare durabilă. Cea mai cunoscută definiţie a dezvoltării durabile este cea dată de Comisia Mondială pentru Mediu şi Dezvoltare (WCED) în raportul „Viitorul nostru comun”: „dezvoltarea durabilă este dezvoltarea care urmăreşte satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite posibilităţile generaţiilor viitoare de a-şi satisface propriile nevoi”.

Dezvoltarea durabilă urmăreşte şi încearcă să găsească un cadru teoretic stabil pentru luarea deciziilor în orice situaţie în care se găseşte un raport de tip om – mediu, fie ca e vorba de aspecte de mediu, economice sau sociale.

ALIANȚA ROMÂNIA DREAPTĂ

Capitolul Protecţia Mediului natural - obiective generale:
· operaţionalizarea triunghiului vital al mediului natural: protecţie, conservare, regenerare;
· corelarea creşterii economice cu triunghiul vital al mediului natural;
· modernizarea şi dezvoltarea infrastructurii de mediu;

COMENTARII

Care va fi ponderea şi importanţa acestor obiective în comparaţie cu obiectivele economice, rămâne de vazut. De cele mai multe ori, obiectivele economice primează iar cele de mediu pur şi simplu dispar sau devin opţionale. ONG-urile de mediu doresc să se ţină seama de cei trei piloni ai dezvoltarii durabile în aceeaşi măsură (mediu, social, economic).

PARTIDUL ECOLOGIST ROMÂ

· Să dezvoltăm o economie mai competitivă, cu emisii scăzute de CO2, care să utilizeze resursele în mod eficient şi durabil;
· Să protejăm mediul, să reducem emisiile de gaze cu efect de seră şi să stopăm pierderea biodiversităţii;
· Să profităm de poziţia Europei ca lider în dezvoltarea de noi tehnologii şi metode de producţie ecologice;
· Să introducem reţele electrice inteligente şi eficiente;
· Să valorificăm reţelele europene pentru a le acorda întreprinderilor (în special micilor producători) un avantaj competitiv suplimentar;
· Să îmbunătăţim mediul de afaceri, în special pentru IMM-uri;
· Să-i ajutăm pe consumatori să aleagă produse şi servicii în cunoştinţă de cauză.

COMENTARII

PER expune o listă de declaraţii politice, mai mult sau mai puţin eficiente din punct de vedere al dezvoltării durabile, însă acestea sunt departe de a fi nişte măsuri concrete. Uneori, interpretarea anumitor declaraţii este greu de descifrat, de ex: "Să valorificăm reţelele europene pentru a le acorda întreprinderilor (în special micilor producători) un avantaj competitiv suplimentar;" sau "Să profităm de poziţia Europei ca lider în dezvoltarea de noi tehnologii şi metode de producţie ecologice".

PARTIDUL POPORULUI DAN DIACONESCU

UNIUNEA DEMOCRATĂ MAGHIARĂ DIN ROMÂNIA

Principiile de bază ale politicii de mediu a UDMR sunt următoarele:
· dreptul la un mediu sănătos;
· respectarea principiului „poluatorul plătește”;
· asigurarea principiului dezvoltării durabile;
· implementarea politicilor de mediu menite să reducă efectele schimbărilor climatice;
·respectarea principiului prevenirii în cazul investițiilor;
·tratarea protecției mediului ca o politică intersectorială şi nu ca un domeniu izolat;
· tratarea criteriilor de mediu ca fiind prioritare în elaborarea politicilor de dezvoltare, deorece este de datoria noastră morală să asigurăm condiții de trai și pentru generațiile următoare;
· asigurarea unui sistem instituțional modern, bine pus la punct și bine echipat pentru protecția mediului și a naturii, care să integreze atât funcțiile de reglementare, cât și cele de control;

Iar programul începe cu această afirmație:

Resursele și bogățiile naturale ale Transilvaniei reprezintă niște comori ale căror păstrare și conservare reprezintă o prioritate pentru Uniunea Democrată a Maghiarilor din România. Cu ajutorul unor strategii adecvate, catastrofele ecologice pot fi prevenite și poate fi evitat impactul negativ asupra mediului, survenit de exemplu ca urmare a contaminării aerului, a apelor sau a solurilor.

COMENTARII

Ne-am fi dorit ca, dincolo de principii, programul să conțină și niște măsuri concrete. În plus, în ceea ce privește buna gestionare a resurselor și a bogățiilor naturale ne-am fi dorit ca atenția să se îndrepte asupra întregii Românii, având în vedere că bătălia actuală se dă pentru locuri în Parlamentul Romaniei, și nu pentru un Parlament regional. În orice caz, mesajul este ambiguu, deoarece în prima propoziție se afirmă nevoia de păstrare a resurselor naturale, iar cea de-a doua propoziție încearcă să ne convingă că impactul negativ ar putea fi evitat totuși cu ajutorul unor strategii adecvate. Rămâne deci întrebarea: le păstrăm sau le exploatăm? Sau pe cele din Transilvania le păstrăm și în restul țării le exploatăm?

UNIUNEA SOCIAL - LIBERALĂ

Singura referire la durabilitate este legată de măsura:

· stimulăm apariția locurilor de muncă verzi prin investiții în domenii precum cercetare şi dezvoltare pe zona eco, gestionarea și reciclarea deșeurilor, producerea de energii din resurse regenerabile.

COMENTARII

Din păcate, programul nu face nicio referire la producţie şi consum durabil şi nici la conceptul de dezvoltare durabilă, cu toate că la nivel european Strategia Europa 2020 are un pilon principal care se referă la consumul şi producţia durabilă.

Educație ecologică

Problema

În prezent, educaţia ecologică este realizată în special de ONG-uri, iar autorităţile centrale cu atribuţii în domeniul educaţiei şi al mediul sunt doar parteneri ai altor instituţii (ONG-uri sau mass media). În curricula şcolară, educaţia ecologică este opţională, predarea ei depinzând de conducerea şcolii.

Acţiune propusă	Comentarii - inclusiv impactul propus	Termen
Introducerea educaţiei civic - ecologice în curricula şcolară obligatorie	Includerea acestei materii ca disciplină a trunchiului comun din planul de învăţământ. Realizarea unor manuale complete şi atractive pentru elevi şi folosirea celor existente, acolo unde este cazul. Introducerea obligatorie a cât mai multor activităţi practice, de preferat în natură.	1-2 ani
”Înverzirea” instituţiilor de învăţământ şi instruirea elevilor/studenţilor pentru utilizarea infrastructurii	Introducerea facilităţilor de colectare selectivă, obligativitatea tipăririi materialelor didactice pe hârtie reciclată, includerea rastelurilor pentru parcarea bicicletelor şi încurajarea utilizării bicicletelor ca mijloc de transport alternative, eficienţa energetică şi consum de apă responsabil etc.	1-2 ani
Încurajarea activităţilor de voluntariat în rândul elevilor şi studenţilor	Includerea şi recunoaşterea activităţilor de voluntariat în activităţile extra curriculare relevante cu facilitate la admiterea în instituţii de învăţământ prestigioase.	1 an

Capitolul a fost analizat din perspectiva următoarelor principii:

→ Realizarea de campanii de conştientizare şi implicare a cetăţenilor cu privire la sectoare specifice de mediu (deşeuri, schimbări climatice, protecţia naturii etc.);

→ Realizarea de campanii de conştientizare şi implicare a cetăţenilor cu privire la sectoare specifice de mediu (deşeuri, schimbări climatice, protecţia naturii etc.);

→ Introducerea unei curricule obligatorii referitoare la protecţia mediului şi dezvoltare durabilă în programa şcolară din învăţământul preuniversitar;

→ Încurajarea dezvoltării de programe universitare axate pe protecţia mediului în domenii cu impact asupra acestuia (de exemplu arhitectură, construcţii, energetică, management, comerţ etc.)

ALIANȚA ROMÂNIA DREAPTĂ

Deși ARD are un capitol dedicat educației, componenta de educație și conștientizare ecologică nu se regăsește nici la capitoilul de educație și nici la Protecția Mediului natural.

PARTIDUL ECOLOGIST ROMÂN

Introducerea în programa școlară a temelor de mediu și dezvoltare durabilă, stimularea cercetării aplicative în domeniul tehnologiilor curate și promovarea unor campanii naționale de educare și sensibilizare pentru ecologie și dezvoltare durabilă.

COMENTARII

Apreciem faptul că PER intenționează introducerea în programa școlara a temelor de mediu și dezvoltare durabilă, însă dincolo de programa școlară este necesară o educare continuă a întregii populații, de la vârste cât mai fragede și până la vârste cât mai avansate. Considerăm foarte important ca generațiile tinere să conștientizeze faptul că majoritatea activităților umane de zi cu zi au un impact major asupra mediului, de la modul în care este utilizată energia sau apa potabilă, până la comportamentul de cumpărare și la tipul de transport folosit preponderent. Dacă pentru companii există legislație care să limiteze impactul asupra mediului, atitudinea civică a populației este esențială pentru protecția mediului. Acest concept de educație pentru mediu este foarte greu de găsit în programele partidelor.

PARTIDUL POPORULUI DAN DIACONESCU

Cercetarea românească va fi reinventată. Institutele de cercetare vor fi redeschise.

COMENTARII

Este foarte greu de apreciat în ce direcție se îndreaptă PP-DD, atâta timp cât declarații de tipul celei de mai sus nu sunt detaliate în mod explicit. De altfel, întreg programul propus se încadrează în același stil. În ceea ce privește componenta de educație, aceasta lipsește cu desăvârșire din program.

UNIUNEA DEMOCRATĂ MAGHIARĂ DIN ROMÂNIA

Programul de mediu UDMR nu tratează acest subiect.

UNIUNEA SOCIAL - LIBERĂ

COMENTARII

Pentru USL educaţia şi cercetarea în domeniul ecologiei şi protecţiei mediului nu reprezintă o prioritate, cu toate că lucrul acesta este în strânsă legatură cu trecerea către o economie verde. Cum însă nici trecerea către o economie verde nu reprezintă o prioritate pentru USL, subiectul nu este abordat.

Turism

Problema:

Dezvoltarea infrastructurii de turism este haotică şi axată exclusiv pe profit economic rapid, afectând numeroase zone cu capital natural deosebit şi contribuind esenţial la distrugerea lor.

În analiza acestui capitol am ţinut cont de următoarele criterii:

→ Poziţionarea României pe piaţa europeană de turism prin promovarea punctelor unice de atracţie (Unique selling proposition);

→ Realizarea unei politici coerente de sprijinire a sectorului mic din sfera turismului, care aduce venituri consistente şi stabilitate zonelor rurale;

→ Integrarea ariilor protejate în dezvoltarea regională pe principii durabile, bazată pe produse turistice la scară mică, oferite de localnici;

→ Dezvoltarea de branduri regionale susţinute de produse de calitate;

→ Simplificarea normelor legislative pentru demararea şi administrarea unei mici afaceri în turism;

→ Integrarea tendinţelor internaţionale şi a principiilor actuale de dezvoltare durabilă în turism (Criteriile internaţionale de turism durabil au fost lansate de Organizaţia Mondială a Turismului, Programul Naţiunilor Unite pentru Dezvoltare şi Programul Naţiunilor Unite pentru Mediu) în planurile regionale de dezvoltare a turismului.

ALIANŢA ROMÂNIA DREAPTĂ

Capitolul Turism destul de amplu şi cuprinde următoarele obiective şi măsuri :

(a) Viziune

Turismul reprezintă unul dintre avantajele competitive ale României, care trebuie să devină o componentă prioritară a dezvoltării serviciilor.

(b) Obiective de guvernare

- crearea şi modernizarea infrastructurii de turism pentru valorificarea resurselor naturale şi creşterea calităţii serviciilor turistice;
- conservarea obiectivelor turistice care fac parte din patrimoniul cultural universal şi naţional şi modernizarea infrastructurii conexe;
- dezvoltarea turistică adaptată la specificul regional şi la cererea de servicii turistice de masă şi de nişă, la standarde calitative competitive;
- creşterea atractivităţii României ca destinaţie turistică prin campanii eficiente de brand şi marketing turistic.

(c) Direcţii de acţiune

- integrarea turismului românesc în tendinţele europene şi mondiale, prin asigurarea cadrului legislativ simplificat şi eficient al domeniului, armonizat cu legislaţia internaţională;
- introducerea unui sistem de înregistrare şi evidenţă a circulaţiei turistice, menit să prezinte date precise în legătura cu numărul de turişti, vizitatori, călători pentru afaceri şi tranzit şi care să ofere informaţiile necesare pentru dezvoltarea

reducerea numărului de formalități și taxe și acordarea de facilități;

- elaborarea de planuri specifice de acțiune pentru turismul de afaceri, ecumenic, medical, balnear, cultural etc.;

- creșterea gradului de accesibilitate al pachetelor de servicii turistice pentru pensionari, studenți, elevi și adulți activi cu venituri modeste în scopul reducerii sezonalității cererii, în stațiunile de tratament, stațiuni de pe litoralul Mării Negre, Delta Dunării și stațiuni montane;

- dezvoltarea sistemului de învățământ vocațional turistic astfel încât să corespundă cerințelor pieței.

COMENTARII

Două dintre obiective ne-au atras atentia în mod deosebit, respectiv: crearea și modernizarea infrastructurii de turism pentru valorificarea resurselor naturale și creșterea calității serviciilor turistice; și conservarea obiectivelor turistice care fac parte din patrimoniul cultural universal și național și modernizarea infrastructurii conexe.

Pentru cel dintâi interpretarea este greu de făcut având în vedere că el nu explică și modul în care vor fi valorificate aceste resurse sau dacă prin asta se înțelege punerea lor în valoare, ceea ce ar putea conduce, spre exemplu, la dezvoltarea turismului pentru vânătoare în România, sau alte forme similare care să contribuie la distrugerea capitalului natural.

Al doilea obiectiv este însă mai explicit și vizează conservarea obiectivelor turistice ce fac parte din patrimoniul cultural universal și național și modernizarea infrastructurii conexe.

PARTIDUL ECOLOGIST ROMÂN

- Elaborarea unor criterii noi pentru eliberarea certificatelor de funcționare și de stabilire a categoriilor.

- Implementarea unui sistem informatic online de autorizare.

COMENTARII

Măsurile propuse de PER nu fac nicio referire la protecția mediului sau dezvoltarea unui turism ecologic.

PARTIDUL POPORULUI DAN DIACONESCU

- Refacerea bazelor de tratament.

COMENTARII

Aceasta este singura măsura propusă, ignorând orice alte posibilități de dezvoltare a turismului. Programul nu face nicio referire la protecţia mediului sau la dezvoltarea unui turism ecologic.

UNIUNEA DEMOCRATĂ MAGHIARĂ DIN ROMÂNIA

Programul de mediu UDMR nu tratează acest subiect.

UNIUNEA SOCIAL -LIBERALĂ

- Creştem rata de absorbţie a fondurilor europene alocate pentru protejarea patrimoniului local, pentru dezvoltarea regională şi a turismului;
- reabilităm centrele istorice pentru promovarea turismului cultural şi reabilitarea imobilelor care au rol de monument istoric;
- dezvoltăm infrastructura de acces către obiectivele turistice;
- elaborăm proiectul codului patrimoniului cultural, pentru realizarea unei protecţii efective a patrimoniului cultural.

COMENTARII

Programul de guvernare în sectorul turismului a suferit şi el ample modificări faţă de platforma program, actualul document reducându-se numai la turismul cultural.

Cât priveşte aspectele îngrijorătoare, legate de continuarea programelor iniţiate sau demarate anterior atât pe litoral, cât şi la munte acestea au disparut din program, probabil datorită marilor investiţii planificate în energie şi transport, care au surclasat sectorul de turism. Astfel au disparut investiţii precum: "construirea şoselei costiere Constanţa - Portiţa" care ar conduce la degradarea zonei şi la dezvoltarea unui turism intensiv într-o zonă unică din punct de vedere al capitalului natural; reluarea proiectului Staţiunii Europa care, de asemenea, ar distruge şi ultimele rămăşiţe de natură din zona costieră a Mării Negre. În ceea ce priveşte programele "Superschi în Carpaţi", "Domeniul schiabil Predeal - Azuga" şi Program domeniu schiabil Zona Făgăraş, un procent foarte ridicat din acestea se află pe suprafaţa unor arii protejate. Acestea sunt tipuri de proiecte de dezvoltare a turismului faţă de care ONG-urile de mediu se opun, pentru că ele se găsesc diametral opus principiilor de protecţie a mediului şi a biodiversităţii şi sunt neviabile economic, în condiţiile reducerii drastice a perioadelor şi creşterii altitudinilor unde există zăpadă naturală în toată Europa.

Programul nu include ideea introducerii siturilor Natura 2000 în circuit turistic şi nici nu are cum, atâta vreme cât biodiversitatea şi protecţia naturii nu reprezintă o prioritate pentru USL.

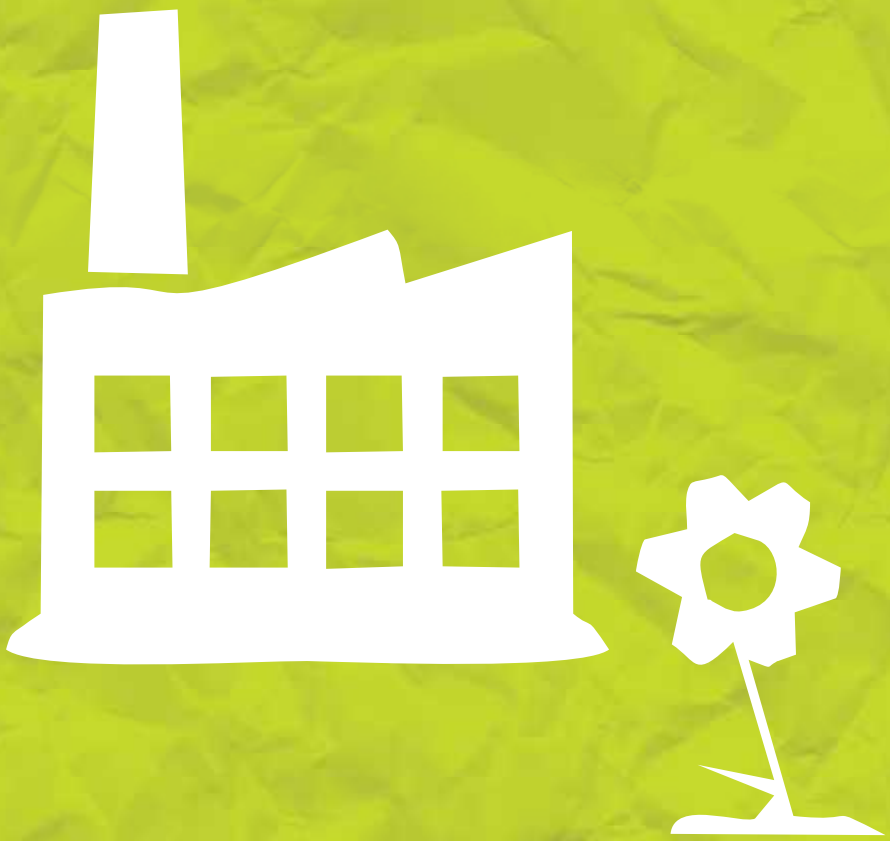

Urbanism și spații verzi

Problema

Reducerea spaţiilor verzi în favoarea proiectelor imobiliare şi de infrastructură rutieră, lipsa „spaţiilor publice", traficul auto excesiv, nerespectarea standardelor de igienă şi salubrizare în construcţii, lipsa tehnologiilor verzi corespunzătoare fabricilor şi CET-urilor şi lipsa sistemelor integrate de gestiune a deşeurilor, poluarea fonică şi olfactivă sunt principalele probleme cu care se confruntă orașele și aglomerările urbane din România.

Acțiune propusă	Comentarii - inclusiv impactul propus	Termen
Respectarea unui raport între suprafața construită și cea verde din orașe (minimum 26mp/cap de locuitor)	Interzicerea construcţiilor pe spaţii verzi, realizarea registrelor verzi ale oraşelor şi creşterea suprafeţelor de spaţiu verde la sol în zonele deficitare şi în cele de dezvoltare urbană	1-5 ani
Promovarea unor sisteme eficiente de colectare, sortare şi procesare a deşeurilor şi a soluţiilor de depozitare	Profesionalizarea instituţiilor în vederea atragerii fondurilor europene pentru implementarea sistemelor integrate de gestiune a deşeurilor	2 ani
Dezvoltarea unor programe guvernamentale pentru educarea populaţiei şi agenţilor economici, cu accent pe prevenirea producerii deşeurilor	Creşterea cantităţilor de deşeuri colectate selectiv şi intrate în circuite de reciclare la minimum 5%.	3 ani
Reducerea sub limita maximă admisă pentru sănătatea umană recomandată de CE şi OMS a cantităţilor de pulberi în suspensie şi a noxelor emise de autovehicule în aglomerările urbane	Impunerea unor restricţii ale autovehiculelor în zonele centrale ale oraşelor. Eliminarea din intravilan a traficului rutier de tranzit. Realizarea de perdele forestiere. Creşterea suprafeţelor verzi reale, nu doar raportate. Evaluarea şi monitorizarea surselor de poluare locală. Sancţionarea celor care nu respectă legislaţia. Monitorizarea modului în care AFM cheltuieşte banii în programele de „îmbunătăţire a spaţiilor verzi".	1-3 ani
Îmbunătăţirea legislaţiei referitoare la poluarea fonică şi olfactivă.	Stabilirea unor norme legale şi măsurabile şi a unor modalităţi eficiente de estimare. Sancţionarea reală a celor care poluează fonic şi olfactiv (stabilirea unor mecanisme funcţionale).	1 an
Îmbunătăţirea normelor în construcţii şi a unor mecanisme care să le facă funcţionale	Armonizarea legislaţiei contradictorii în domeniu. Stabilirea mult mai clară a responsabilităţilor. Stabilirea unor norme în întocmirea de PUG şi PUZ care să limiteze excesele. Interzicerea derogărilor de la PUG.	1 an
Implementarea în practică a Convenţiei Europene a Peisajului (L451/2002)	Stabilirea normelor practice de aplicare; Grup de lucru interministerial.	1 an

Criteriile urmărite în realizarea analizei:

→ Stabilirea unor ţinte specifice de creştere a suprafeţei spaţiilor verzi conform legislaţiei româneşti şi standardelor europene;

→ Măsuri de conservare a suprafeţelor de spaţiu verde existente;

→ Soluţii concrete pentru crearea unor noi suprafeţe;

→ Soluţii pentru creşterea eficienţei energetice a clădirilor;

→ Standarde privind utilizarea surselor regenerabile de energie pentru clădirile noi;

ARD

ECOLOGIŞTII PER

PARTIDUL POPORULUI

USL PNL-PC

COMENTARII

Nu există informaţii disponibile pe această temă.

Cu toate acestea, ARD tratează problema reabilitării termice a locuinţelor la capitolul energie. Programul USL nu conţine nicio măsură în acest domeniu, deşi calitatea vieţii în marile oraşe din România a scăzut considerabil din cauza problemelor de poluare, trafic, lipsa locurilor de recreere etc.

UDMR

UNIUNEA DEMOCRATĂ MAGHIARĂ DIN ROMÂNIA

Sprijinim amenajarea de spaţii verzi în cadrul localităţilor, măsură care pe lângă impactul de mediu pozitiv are un efect benefic şi asupra comunităţilor locale.

COMENTARII

Este sigura declaraţie politică la acest capitol fără a putea fi însă cuantificata în vreun fel.

Transparența și colaborarea cu societatea civil

Problema

Lipsa transparenţei decizionale, alături de alte carenţe ale activităţii de reglementare, conduce la încrederea scăzută a societăţii în forţa şi importanţa actelor normative. Absenţa consultărilor face ca normele să fie frecvent modificate sau înlocuite, lucru ce determină o accentuată instabilitate legislativă şi nu oferă siguranţa necesară cadrului legal existent în România.

Analiza acestui capitol are în vedere următoarele aspecte:

→ Asigurarea accesului la informaţie şi a transparenţei decizionale;

→ Colaborarea cu societatea civilă.

ALIANȚA ROMÂNIA DREAPTĂ

La capitolul Reforma Administraţiei Publice identificăm două obiective legate de transparenţa şi relaţia cu societatea civilă:

(a) Viziune
O administraţie publică de proximitate, eficace, transparentă şi necoruptă, care să faciliteze contactul minim suficient şi rapid al persoanei fizice sau juridice cu administratorul normei sau procedurii administrative.

(b.4) privind reducerea/limitarea corupţiei

- creşterea transparenţei publice a actelor administrative la nivel local (investiţii, licitaţii, impozite şi taxe etc.);
- implicarea mediului de afaceri şi a altor structuri asociative locale în dezbaterea publică a deciziilor strategice ale administraţiei publice locale.
- încurajarea liberei iniţiative şi a investiţiilor în domeniul turismului prin reducerea numărului de formalităţi şi taxe şi acordarea de facilităţi;
- elaborarea de planuri specifice de acţiune pentru turismul de afaceri, ecumenic, medical, balnear, cultural etc.;
- creşterea gradului de accesibilitate al pachetelor de servicii turistice pentru pensionari, studenţi, elevi şi adulţi activi cu venituri modeste în scopul reducerii sezonalităţii cererii, în staţiunile de tratament, staţiuni de pe litoralul Mării Negre, Delta Dunării şi staţiuni montane;
- dezvoltarea sistemului de învăţământ vocaţional turistic astfel încât să corespundă cerinţelor pieţei.

COMENTARII

Subiectul este tratat foarte general şi nu are nicio componentă de mediu.

PARTIDUL ECOLOGIST ROMÂN

- Înființarea Comitetelor Cetățenești la nivelul cartierelor și localităților, precum și acordarea dreptului de veto în cadrul consiliilor locale și a parlamentelor regionale.
- Introducerea unei formule de calcul transparente pentru repartizarea bugetelor locale, regionale și a celui național, precum și creșterea ponderii bugetelor locale în detrimentul bugetului național.
- Utilizarea mai eficientă a sumelor de bani direcționate către educare și implicarea APL și a ONG-urilor (surse de bani din POS Mediu și AFM).

COMENTARII

PER tratează subiectul numai din puctul de vedere al transparenței financiare, cu toate că problemele de transparență se regăsesc adesea și în ceea ce privește legislația de mediu la eliberarea avizelor și acordurilor de mediu sau la eliberarea unor documente de exploatare a resurselor naturale.

PARTIDUL POPORULUI DAN DIACONESCU

UNIUNEA DEMOCRATĂ MAGHIARĂ DIN ROMÂNIA

La categoria principii, gasim:

- colaborare continuă și dialog permanent cu organizațiile neguvernamentale de mediu.

COMENTARII

Am putea presupune ca UDMR s-ar angaja și la o oarecare transparență atâta timp cât din principiu își propune o colaborare continuă și un dialog permanent cu organizațiile de mediu, însă lucrul acesta nu se reflecta și în cadrul programului.

UNIUNEA SOCIAL -LIBERALĂ

- Construim o guvernare axată pe transparenţă, competenţă şi cinste. Cu alt model, cu alte standare. Fără politizare. Cu profesionişti.

COMENTARII

Subiectul este tratat superficial şi doar la nivel declarativ. Nu exista nicio referire la relaţia cu societatea civilă, ceea ce reprezintă un lucru îngrijorător. Mai mult decât atât, declaraţii de tipul “Fără politizare” nu par credibile.

Tabel privind conținutul programelor politice din perspectiva mediului

Legenda:

= aspectele analizate sunt abordate în mod convingător în programul electoral al partidului

= programul electoral promovează prevederi contrare aspectelor analizate

= programul electoral abordează aspectele respective într-o manieră prea generală sau parțial

N/A = programul electoral nu există sau nu abordează deloc acest aspect

	Capitol/Aspecte analizate	ARD	PER	PP - DD	UDMR	USL
1.	**Energie și schimbări climatice**					
	Promovarea producției de energie din surse regenerabile			N/A		
	Promovarea echipamentelor pentru utilizarea surselor regenerabile de energie la nivelul gospodăriilor	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	Limitarea investițiilor în energia hidro mare	N/A	N/A		N/A	
	Încurajarea inițiativelor legate de eficiența energetică			N/A		N/A
	Planificarea construcției de noi unități de producere a energiei nucleare			N/A	N/A	
	Măsuri de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră			N/A		N/A
2.	**Transport**					
	Dezvoltarea/modernizarea sistemului de cale ferată		N/A	N/A	N/A	
	Pregătirea infrastructurii pentru transport intermodal		N/A	N/A	N/A	
	Încurajarea utilizării transportului public și a bicicletei			N/A		N/A
	Reducerea poluării provenite de la automobile (emisii, zgomot)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
3.	**Biodiversitate**					
	Promovarea de norme legislative care să respecte prevederile europene privind conservarea biodiversității	N/A	N/A	N/A		N/A
	Crearea/promovarea unei strategii pentru conservarea biodiversității în România	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	Realizarea procedurilor adecvate de evaluare a impactului asupra mediului pentru dezvoltarea și implementarea proiectelor în sau lângă ariile protejate	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	Susținerea unei activități reale și corespunzătoare a Agenției Naționale pentru Ariile Protejate	N/A	N/A	N/A		N/A

	Asigurarea participării publicului la luarea deciziilor la nivel legislativ şi a posibilităţii societăţii civile de a impulsiona luarea deciziilor	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	Crearea de noi arii protejate	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	Promovarea ecoturismului în siturile Natura 2000, respectând principiile dezvoltării durabile	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
4.	**Gestionarea deşeurilor**					
	Reducerea producerii de deşeuri	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	Crearea de sisteme de colectare selectivă	N/A		N/A		N/A
	Prevederi pentru înăsprirea transportului deşeurilor	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	Prevederi privind reutilizarea materialelor	N/A		N/A	N/A	N/A
	Monitorizarea reală a rezultatelor colectării selective (cantităţile de deşeuri colectate selectiv)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	Stabilirea de soluţii pentru reducerea impactului asupra mediului al gropilor de gunoi neconforme, care vor fi închise	N/A	N/A	N/A		N/A
	Soluţii pentru depozitarea/ valorificarea/neutralizarea deşeurilor industriale periculoase (industriale şi nucleare)			N/A		N/A
	Realizarea de sisteme de salubrizare pentru localităţile mici	N/A		N/A	N/A	N/A
	Încurajarea valorificării deşeurilor electronice şi electrocasnice şi a bateriilor/acumulatorilor	N/A		N/A	N/A	N/A
	Creşterea/extinderea sistemelor de colectare selectivă şi reciclare a deşeurilor	N/A		N/A		N/A
	Campanii pentru conştientizarea populaţiei privind colectarea selectivă, reciclarea şi reducerea cantităţilor de deşeuri produse în gospodării	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
5.	**Agricultură**					
	Promovarea metodelor de producţie ecologice şi prietenoase cu mediul				N/A	
	Susţinerea micilor ferme familiale			N/A	N/A	
	Susţinerea pieţei produselor autohtone prin descurajarea importurilor şi eliminarea intermediarilor în lanţul alimentar intern		N/A	N/A	N/A	
	Opoziţia faţă de abuzul de tehnologie industrială (metode de producţie intensive)		N/A	N/A	N/A	N/A
	Limitarea producţiei industriale de biocombustibili	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	Interzicerea eliberării în mediu a	N/A		N/A		N/A

	organismelor modificate genetic					
6.	**Păduri**					
	Stoparea taierilor ilegale	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	Împăduriri		N/A		N/A	
	Limitarea şi controlul strict al vânătorii şi pescuitului industrial	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	Profesionalizarea/specializarea angajaţilor din instituţiile de control (ex. Garda de Mediu)		N/A	N/A	N/A	N/A
	Interzicerea activităţilor de exploatare în vecinătatea şi în ariile protejate (tăieri de pădure, pescuit, vânătoare, cultivare/testarea OMG-urilor)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
7.	**Protecţia solului**					
	Identificarea de măsuri concrete privind creşterea calităţii solurilor			N/A	N/A	N/A
	Reducerea impactului agriculturii intensive asupra solurilor	N/A	N/A	N/A		N/A
	Încurajarea cercetării în domeniu	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	Implementarea de măsuri concrete pentru solurile afectate de industrie (minieră, energetică, etc.)	N/A		N/A		N/A
	Monitorizarea calităţii solurilor	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
8.	**Managementul apelor**					
	Respectarea principiilor Directivei Cadru Apă în planificarea şi realizarea amenajării bazinelor hidrografice (privind în special crearea sau conservarea zonelor umede şi protejarea siturilor Natura 2000)	N/A		N/A	N/A	N/A
	Crearea infrastructurii care să permită accesul populaţiei la apă potabilă şi canalizare		N/A	N/A		N/A
	Crearea infrastructurii pentru staţii de epurare a apelor uzate	N/A	N/A	N/A		N/A
	Prevenirea dezastrelor prin reducerea vulnerabilităţii comunităţilor (incluzând crearea hărţilor de risc actualizate)		N/A	N/A		N/A
9.	**Producţie si consum durabil**			N/A		
10.	**Educaţie şi cercetare în domeniul mediului**					
	Realizarea de campanii de conştientizare şi implicare a cetăţenilor cu privire la sectoare specifice de mediu	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	Stimularea cercetării în domenii legate de protecţia mediului	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	Introducerea unei curricule obligatorii referitoare la protecţia mediului şi dezvoltare durabilă în programa şcolară din învăţământul preuniversitar	N/A		N/A	N/A	N/A

	Încurajarea dezvoltării de programe universitare axate pe protecţia mediului în domenii cu impact asupra acestuia (de exemplu arhitectură, construcţii, energetică, management, comerţ etc.)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
11.	**Turism**					
	Analiza pe baze realiste a tendinţelor pieţei turiştilor români şi de incoming		N/A	N/A	N/A	N/A
	Poziţionarea României pe piaţa europeană de turism prin promovarea punctelor unice de atracţie (Unique selling proposition)		N/A	N/A	N/A	
	Realizarea unei politici coerente de sprijinire a sectorului mic din sfera turismului (zone rurale)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	Integrarea ariilor protejate în dezvoltarea regională pe principii durabile, pe baza produselor turistice la scară mică, furnizate de localnici	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	Dezvoltarea de branduri regionale susţinute de produse de calitate		N/A	N/A	N/A	N/A
	Simplificarea normelor legislative pentru demararea şi administrarea unei mici afaceri în turism		N/A	N/A	N/A	N/A
	Echivalarea turismului de in-coming cu activitatea de export în scutirile de taxe	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	Integrarea tendinţelor internaţionale şi a principiilor actuale de dezvoltare durabilă în turism în planurile regionale de dezvoltare a turismului	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
12.	**Urbanism şi spaţii verzi**					
	Stabilirea unor ţinte specifice de creştere a suprafeţei spaţiilor verzi conform legislaţiei româneşti şi standardelor europene	N/A	N/A	N/A		N/A
	Măsuri de conservare a suprafeţelor de spaţiu verde existente	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	Soluţii concrete pentru crearea unor noi suprafeţe	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	Soluţii pentru creşterea eficienţei energetice a clădirilor		N/A	N/A		N/A
	Standarde privind utilizarea surselor regenerabile de energie pentru clădirile noi	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
13.	**Transparenţă şi cooperare/colaborare cu ONG-urile**					
	Asigurarea accesului la informaţie şi a transparenţei decizionale			N/A	NA	N/A
	Colaborarea cu societatea civilă			N/A		N/A

1

întrebari esenţiale pentru partidele politice

10 întrebari esenţiale pentru partidele politice

1. Care sunt măsurile pe care le veţi lua în privinţa proiectului minier de la Roşia Montană, în cazul în care veţi ajunge la guvernare şi care este poziţia partidului dvs. faţă de exploatarea aurului în mină deschisă prin leşiere cu cianură?

2. Care este poziția partidului dvs. față de explorarea și exploatarea gazelor de șist prin metoda fracturării hidraulice pe teritoriul României?

3. Consideraţi că dezvoltarea unor noi unităţi de producere a energiei nucleare este o prioritate pentru ţara noastră? Daca da, care sunt argumentele în favoarea acestei decizii şi care sunt măsurile pentru operarea în deplină siguranţă a acestora (inclusiv depozitarea deşeurilor înalt radioactive)?

4. Care sunt măsurile pe care le veţi lua pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră dar şi pentru adaptarea la schimbările climatice, având în vedere că România se confruntă în ultimii ani cu secetă extremă prelungită, acces redus la apă potabilă, fenomene meteo extreme tot mai puternice şi mai distrugătoare?

5. Consideraţi că transportul cu emisii scăzute atât al populaţiei, cât şi al mărfurilor este important pentru România? Cum veţi asigura implementarea unui sistem de transport durabil, care să răspundă nevoii de mobilitate având totodată un impact redus asupra mediului?

6. Producerea şi distribuirea energiei regenerabile la nivel naţional este o prioritate? Cum veţi încuraja şi susţine producătorii individuali şi cum vă veţi asigura că nu va fi distrus capitalul natural în numele energiei verzi?

7. Care este poziţia partidului dvs. în privinţa utilizării organismelor modificate genetic în agricultura de pe teritoriul României?

8. Care sunt măsurile pe care le veţi lua pentru promovarea agriculturii tradiţionale şi păstrarea specificului naţional?

9. Cum veţi acţiona pentru reducerea poluării aerului, ţinând cont că România este printre statele europene cu cele mai proaste evaluări la acest capitol?

10. Ce soluţii propuneţi pentru reducerea braconajului şi tăierilor ilegale de pădure din România?

NOTES

RESTART
Pentru o guvernare durabilă!

Acest material exprimă exclusiv opinia autorilor.
Fundația pentru Parteneriat și Trust for Civil Society in Central & Eastern Europe nu pot fi făcuți în nici un fel răspunzători de felul în care se folosesc informațiile cuprinse în această publicație.

Un proiect implementat de

terra mileniul III

coalția pentru mediu

Finantatori

Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe

www.terramileniultrei.ro